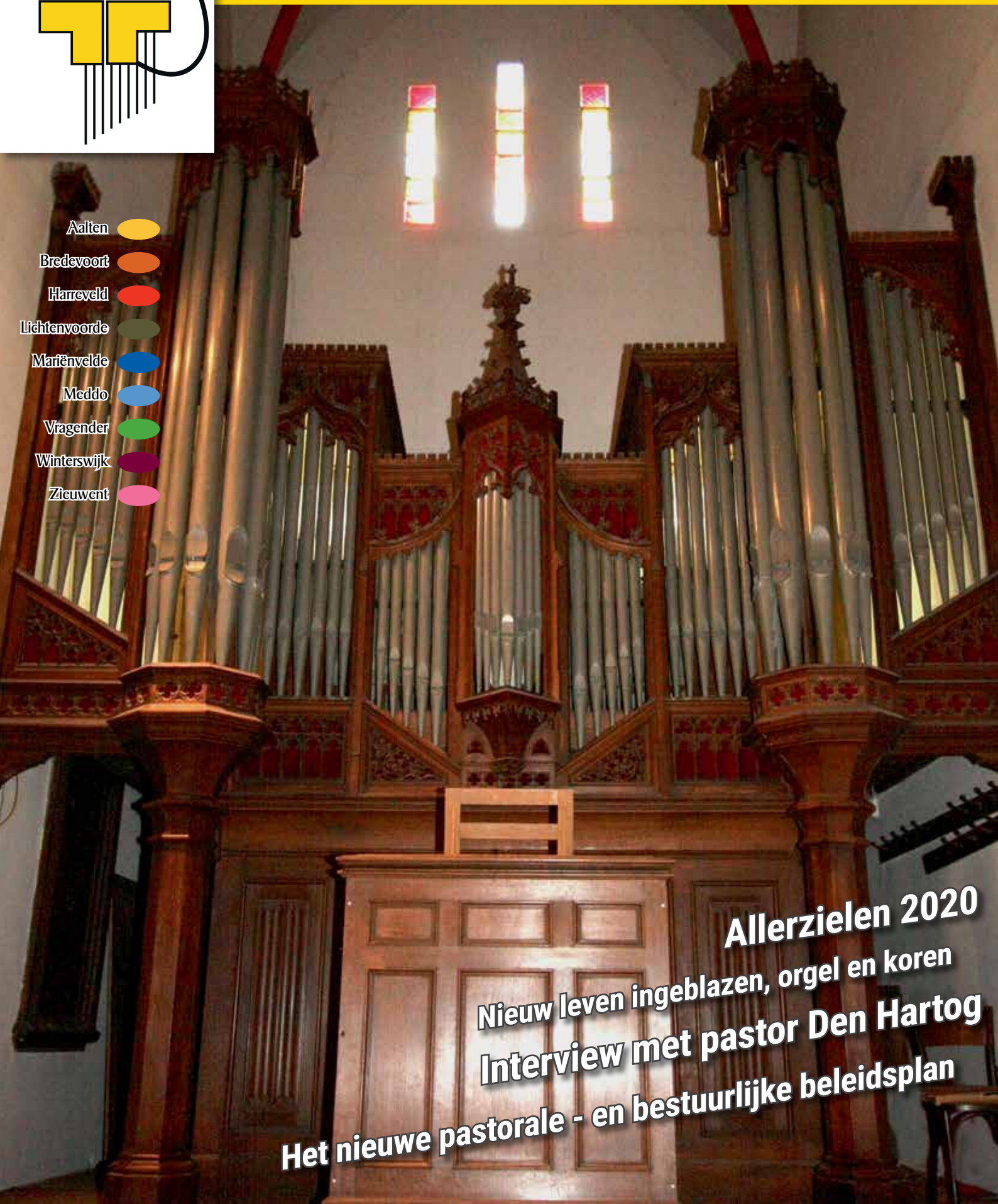

- Aalten
- Bredevoort
- Harreveld
- Lichtenvoorde
- Mariënveld
- Meddo
- Vragender
- Winterswijk
- Zieuwent

Allerzielen 2020
Nieuw leven ingeblazen, orgel en koren
Interview met pastor Den Hartog
Het nieuwe pastorale - en bestuurlijke beleidsplan

Het is zaterdag, begindag maken parochieblad, de laatste maand

Zoals altijd is er nagedacht over de rode draad in de aangeleverde artikelen uit de locaties. Koffiekan, muziekje op, zinnen tikken, werk uitstellen, nadenken, af en toe naar boven om de schone was uit de machine te halen en op het wasrek uit te hangen. Ik hoor de reclame van de STER op de radio, coronanieuws, het aantal besmettingen weer gestegen, zorgelijk. Ik typ weer woorden, zinnen, tot mijn agenda mij een sein geeft te stoppen. Het is kwart voor elf, tijd om me gereed te maken voor een online verbinding via Skype met de redactieleden en de leden die de fusie voorbereiden op het gebied van communicatie. De webmaster laat me toe in de virtuele ruimte. 'Hoi, hallo'. Dag Berry van de Sint Paulusparochie, hoi Luuk en Frans. We praten en bevragen elkaar over de toekomst van het parochieblad, de digitale nieuwsbrief, de website en de social media die we onderhouden. Hoe gaan we al deze kerkmedia straks vormgeven als we samen de nieuwe parochie vormen uit de gefuseerde Sint Paulus en Sint Ludger. Hoe verwoorden en verbeelden we in 2021 alle 16 locaties?

Dit novembern timer is de laatste uitgave van deze jaargang, dus van dit liturgische kerkjaar. Terwijl ik dit schrijf bekruipt me een gevoel van weemoed, al is het maar een vleugje. Ik besef me dat het volgende nummer met de geboorte van Jezus-Christus de redactie weliswaar aan een nieuwe cyclus begint, maar in de verschijning van het dubbelnummer valt ook de fusiedatum van 1 januari 2021. Later in de maand nemen we afscheid van pastor Ronald den Hartog. Geleidelijk verandert SintLudgernu.nl met inhoud en info uit een groter parochiegebied. Het bereik vergroot. En de plek van de pastores? Herinneringen.... ik denk dat iedereen dat wel heeft, wanneer je ergens afscheid van moet nemen, het oude vertrouwen, dat stukje nostalgie loslaten voordat je ruimte kan creëren voor een nieuwe uitdaging en deze aan te gaan. Dit

geldt niet alleen voor ons maar ook voor pastor Den Hartog die in een andere parochie, Mijdrecht-Vinkeveen een benoeming krijgt. In deze SintLudgernu.nl gaan we met de pastor in gesprek gegaan over de drie jaren ambt in de parochies Sint Ludger en Sint Paulus.

November begint met Allerheiligen en Allerzielen. Deze dagen gaan over de doden te herdenken, over mensen die in het afgelopen jaar zijn overleden. We denken aan het leven en hoe we laverend tussen schoonheid en tegenslag elk van ons zijn of haar bestemming vindt. In onze kerken worden de namen van dorpsgenoten, die na 2 november 2019 zijn overleden opgelezen en voor elk een kaars gebrand. Onomstotelijk staat vast dat Allerzielen over corona gaat en dat de vele slachtoffers zullen herdenken. De getallen van het aantal besmettingen, de opnames in de ziekenhuizen en de volle IC's houden ons leven in de greep. Zoals achter elke naam die wij oplezen op Allerzielen, zo zit achter elk cijfer een mens, een overledene met een groep nabestaanden. Achter hen schuilen verhalen met ingrijpende gebeurtenissen. Er zijn mensen die geen afscheid kunnen nemen van hun geliefde. Voor hen geeft een kaars branden een bestaansrecht. Zeker in een crisis gaan mensen op zoek naar wegen om daar mee om te gaan. Door gaans worden de vieringen rond Allerheiligen en Allerzielen druk bezocht. Familieleden van wie een dierbare afgelopen jaar is overleden, ontvangen een uitnodiging van de parochie om naar deze vieringen te komen. Nu zal het organisatorisch heel anders verlopen. Hoe? Houd de website in de gaten over hoe 'wij' daarmee omgaan.

In dit blad interviewen we organist en dirigent Frans Thomassen. Hoe staat het met de koren nu zij niet voltallig kunnen oefenen en zingen in de missen? Het is niet alleen kommer en kwel: Corona heeft het Winterswijkse orgel op de koorzolder na 15 jaar onbespeeld te zijn nieuw leven ingeblazen. Meer hierover in dit blad.

Eveline Zuurbier

PASTORALE NOODWACHT:

T: 06-190 17 292

Eucharistisch centrum

Rapenburgsestraat 21
7131 CW Lichtenvoorde

Centraal secretariaat

Francis Poelhuis
Nieuwstad 12
7141 BD Groenlo
T: 0544-46 46 63
E: secretariaat@sintludger.nl
Openingstijden:
ma t/m do 08:30 uur t/m 15:00 uur,
vrij 08:30 uur t/m 12:30 uur.

Pastores team

H. de Jong, pastoor
E: pastoordejong@stpaulusparochie.nl
T: 06 -123 79 793
R. den Hartog, parochievicaris
E: pastor.den.hartog@gmail.com
T: 06 -573 30 330
C. Peters, diaken
E: c.peters@stpaulusparochie.nl
T: 06 -510 36 579
C. Roetgerink, pastoraal werkster
E: pastoraalwerkster.roetgerink@gmail.com
T: 06 -207 39 564

Parochiebestuur-DB

Pastoor H. de Jong, voorzitter
Jos Rosendaal, vice-voorzitter
Hans de Graaf, secretaris
Ton de Vries, penningmeester

Ondersteuning bestuur

Angelita Hunting, kassier
Michel Banning, administratie

Parochiële Caritas Instelling

Bank: NL32 RABO 0336 1608 36

Pastor Dave Fonds

Bank: NL70 RABO 0374 0055 75
Parochiebestuur o.v.v. Pastor Dave

MOV-werkgroep

Frans Stoltenborg T: 0543-474857

ANBI status

De parochie bezit een ANBI status. (een Algemeen Nut Beogende Instelling).
De verplichte ANBI gegevens zijn centraal door het aartsbisdom verwerkt en zijn te zien op de link:
anbi.rkc.nl/publicaties/UTR33546.

'Corona is nog niet klaar met ons'

Daarom

ga voor actuele ontwikkelingen en veranderingen aangaande kerk-vieren en bereikbaarheid naar onze website:
www.sintludgernu.nl

Het volgende nummer

Voor de uitgave van december/januari is de inleverdatum voor artikelen, info en foto's uiterlijk vrijdag 6 november. Voor de uitgave van februari is dat 8 januari. Voor vragen omtrent de bezorging van dit blad kunt u contact opnemen met het secretariaat van uw locatie/kerk in het parochiegebied.

Omslagfoto

De koorzolder met het kerkorgel in de H. Jacobuskerk in Winterswijk.
Foto: Eveline Zuurbier

‘Geef mij nu je angst, ik geef je er hoop voor terug’

De corona pandemie is zeker nog niet ten einde. Dagelijks zijn er nieuwe berichten en de wereld is onrustig. Wisselende en voortschrijdende inzichten halen ons steeds in. Op het moment dat ik dit schrijf hebben we juist de aangescherpte regels gehoord die de tweede golf hopelijk kunnen breken... Er klinken tegenstijdige geluiden en veel mensen vinden het moeilijk om het vol te houden. We schrijven geschiedenis. Zoveel is wel zeker. De coronatijd stelt ons voor uitdagingen, maar biedt ook kansen onderlinge goedheid te ontmoeten. Een perspectief tot eer van God... en tot heelheid van de mensen. Heel wat mensen voelen zich door de situatie gespannen in hun dagelijks leven. Op dergelijke momenten kan hoop sterker worden ervaren, zowel in het persoonlijk leven als in de samenleving. Hoop is een opening, waardoor de toekomst een lichtstraal op het heden werpt. Dat gebeurt wanneer wezenlijke levensvragen gesteld worden, de zogenaamde existentiële vragen.

Dit schrijvende komt de gedachte aan het evangeliëverhaal over de storm op het meer. Ook toen werden de leerlingen heen en weer geslingerd door de golven. Enerzijds dankbaar voor wat meevalt en goed gaat en we aan het onheil zijn ontkomen. Anderzijds de roep ‘help toch, we vergaan’. En in feite geneigd zijn om God verwijten te willen maken omdat Hij slaapt op het kritieke moment. In onze angst zouden we Hem ter verantwoording willen roepen voor wat er in de wereld, in ons land, in de economie en in ons persoonlijk leven gaande is. We leven als in een bootje op zee overgeleverd aan de golven: soms gedragen, soms het gevoel dat je zult vergaan. Werk valt weg en daarmee het dagelijks brood. Jonge mensen moeten in hun eentje studeren, mensen werken thuis, dat scheelt reistijd, maar levert ook stressmomenten op vooral in jonge gezinnen. Ouderen raken in een isolement. We missen de interactie, de gezelligheid en het samen optrekken. Met

Allerzielen zullen velen hun dierbaren herdenken die dit jaar zijn gestorven in eenzaamheid, mensen die geen afscheid konden nemen, of elkaar langere tijd niet konden ontmoeten. En wat te denken van de vluchtelingen op bijvoorbeeld Lesbos.

Op de vraag hoe je door al die stormen heen kunt komen, geeft het evangelie eigenlijk best een verrassend antwoord. In het verhaal wordt duidelijk dat we ons niet in paniek tot God moeten richten en niet verwijtend naar elkaar en naar God moeten roepen.

We worden gewezen op de houding van Jezus: die houding zouden wij ook kunnen aannemen. Jezus richt Zich midden in die storm op rust en stabiliteit. Door alle heftigheid, angst en lawaai in de storm lukt het veel mensen niet om de rust te bewaren. Veel mensen lopen klem in hun leven wanneer het stormt. En als de storm lijkt te gaan liggen, kan er zomaar weer een nieuwe storm de kop op steken. Je binnenste kan gaan voelen als een opgezwepte oceaan. Dan komen we in de hoek van de maalstromen terecht, die je de diepte in proberen te zuigen. Wanneer je de houding van Jezus overneemt of aanneemt, dan kan dat minder snel gebeuren. In die rust op het achterste deel van de boot horen we dan ineens Guus Meeuwis zingen: ‘Geef mij nu je angst, ik geef je er hoop voor terug. Geef mij nu de nacht, ik geef je de morgen terug. Zolang ik je niet verlies, vind ik heus wel een weg met jou’.

Het is een hele opgave om midden in een stormende situatie zover te komen. Maar wel een voorwaarde om minstens een deel van onze levensstormen te laten gaan liggen. Want pas dan kan er ruimte komen voor nieuwe inzichten en vertrouwen. Pas dan kunnen nieuwe energieën en krachten gaan stormen. Beseffen op de rand van de afgrond, dat er een andere Grond is die ons draagt. Wij mogen ons in die Grond verankeren. En daarvoor hebben we medemensen nodig in een crisistijd, al is het op afstand. Een kalme reis is ons niet beloofd, wel een behouden thuiskomen.

Wie zich af en toe opgejaagd en achterna

gezet voelt door al het coronagedoe, zou ook zomaar een voorbeeld kunnen nemen aan paus Johannes XXIII die na zijn pausverkiezing in 1958 nogal zenuwachtig werd en een innerlijke stem zei hem: “Angelo, (dat was zijn roepnaam), de Kerk is niet van jou, het is mijn Kerk; ga jij maar rustig slapen”.

Doordat in coronatijd alles anders gaat en zaken gereset lijken te worden, geeft dit ook een kans om iets meer in je zelf te keren, te reflecteren, te overpeinzen en te bidden.

De grote onvolkomenheid en leegte van onze tijd is wel dat alles oppervlakkig en snel met veel afwisseling moet gaan, maar veelal niet tot diepgang leidt.

De Mariakapellen zijn open, veel kerken ook. Daar zijn we welkom bij Onze Lieve Heer thuis. Je hoeft niet eens zo veel te zeggen, het mag in de stilte van je hart, heel eenvoudig.

Bidden

Hoe maak je nou contact met God, wat is toch het Geheim ?

Nou geloven dat Hij hier is, hier waar wij nu zijn.

Hij is dichterbij je dan je denkt, je hoeft niet ver te gaan.

Hij is dichterbij je dan je denkt,

Hij is maar een gebed bij jouw vandaan.

Dus praat maar, vertel maar, laat je stem maar horen.

En als je dat oprecht doet dan wordt er iets geboren.

Je opent dan je hart voor Hem, en wat je daar ook zegt.

Je zult ontdekken dat Hij die je zo lief heeft, is er echt.

Bidden is praten met God

vertel Hem maar waar je mee zit ...

Ik zal er altijd voor je zijn... als jij maar met Mij wilt praten

Wij wensen u vrede, rust, innerlijke vreugde, gezondheid en Gods rijke zegen toe in deze onrustige tijden, namens het pastoraal team,

Carla Roetgerink, pastoraal werkster

Op weg naar één parochie: 'Verbonden in Christus'

Verbondenheid is onze kracht

Sinds juli 2017 is er een pastorale samenwerking ontstaan tussen de parochie St. Ludger en St. Paulus. Het pastorale team onder leiding van pastoor H.A.M. de Jong heeft vanaf dat moment de verantwoordelijkheid en zorg voor het pastorale beleid in de 16 geloofsgemeenschappen van de beide parochies. De pastorale programma's zijn geleidelijk aan ineen geschoven en de pastorale organisatie groeide naar een eenheid. In 2018 formuleerde het pastorale team de koers in het beleidsplan 'Met gelovig vertrouwen de toekomst in!'. De kerk van de toekomst wordt gezien als de kerk die met groot vertrouwen en vrijmoedigheid van het geloof getuigt door het geloof in God ter sprake te brengen. Voor christelijke geloofsgemeenschappen is de belangrijkste opdracht om leerling van Jezus Christus te zijn. Het is meer en meer een diaconale kerk doordat gelovigen het leven, geestelijk en materieel, delen. In die kerk zullen geloofsgemeenschappen zijn waarin bewuster de christelijke waarden geleefd worden.

Beide parochiebesturen brachten hun toekomstvisie samen in bestuurlijke beleidsplannen.

Moed en vertrouwen zijn ook gedachten die daarin terug te vinden zijn. In de beleidsperiode tot 2023 dienen er keuzes gemaakt te worden. Kerk en geloven bevinden zich midden in grote veranderingen. De bestuurlijke en pastorale organisaties dienen te worden aangepast aan het kerkelijk leven. De vitaliteit van 16 geloofsgemeenschappen staat onder druk. Er zijn zorgen over de actieve betrokkenheid van parochianen, de afname van deelname aan de sacramenten, teruglopende financiën en het kleiner wordende pastorale team.

De parochiebesturen hebben medio 2019 de

wens te kennen geven om samen te gaan tot één parochie. Met instemming van de aartsbisschop is het fusieproces gestart. Veel werk is er door bestuurders, vrijwilligers en pastores in verschillende fusiewerkgroepen verzet. Denk aan het vinden van nieuwe parochiebestuurders, opzetten van een nieuwe organisatie en administratieve ondersteuning. Financiële onderwerpen en zaken met betrekking tot het kerkhof en de zorg voor personeel en vrijwilligers. Ook voorstellen voor een nieuwe huisstijl en de communicatie zoals de digitale nieuwsbrief en het parochieblad. Alle benodigde informatie en voorstellen zijn begin oktober 2020 bij het bisdom bezorgd. De aartsbisschop, kardinaal Eijk, is verzocht om de beide parochies op 1 januari 2021 samen te voegen. Het definitieve besluit daartoe wordt de komende maanden verwacht.

Pastorale visie voor de toekomst

Het pastorale team heeft het beleidsplan nog eens tegen het licht gehouden. De afgelopen twee jaar zijn activiteiten rond de voorbereiding en vieringen van de sacramenten meer samengevoegd. Het aantal weekendvieringen is gefaseerd verminderd. De beide parochiebesturen hebben met hun bestuurlijke beleidsplannen gelijke tred gehouden in deze ontwikkelingen. Een gevolg is dat 10 van de 16 parochiekerken uiterlijk vóór 1 januari 2026 aan de goddelijke eredienst zijn onttrokken. Lokale geloofsgemeenschappen zitten nog volop in dit grote veranderingsproces. Het loslaten van een eigen en vertrouwd kerkgebouw en het onderzoeken welke vitaliteit er is om vormen van lokaal geloven op te bouwen is geen sinecure. In komende beleidsperiode zal het pastorale team hierbij ondersteuning bieden en actief een appel doen op de roeping en verantwoordelijkheid van ieder die gedoopt is: blijf niet aan de zijlijn staan maar zet je gaven en talenten in

voor je geloofsgemeenschap en voor het grote geheel en zet daarbij de stap naar de ander. We doen met het motto: *Verbonden in Christus*.

Pastorale kerntaken

Het gaat hier om de traditionele taken van de parochie. Concreet gaat het om de taken die de r.-k.-Kerk ziet als wezenlijk en die het kader vormen van het handelen van de parochie: eucharistievieringen en andere vormen van vieren en sacramentenbediening, (sacramenten-) catechese, uitvaarten, persoonlijk pastoraat en individuele noodhulp. De meeste van deze taken zullen steeds meer op centraal niveau plaatsvinden. De leden van het pastoraal team voeren dit programma uit, ondersteund door vrijwilligers.

In een volgende berichtgeving zal het programma concreter worden ingevuld. De nieuwe benoeming van pastor R. den Hartog per 1 februari 2021 heeft invloed op de inzetbaarheid van het pastorale team op deze werkterreinen. Hier is de komende tijd nader overleg voor nodig.

Pastorale nabijheid lokaal

Het lokale kerkzijn wordt door de geloofsgemeenschap zelf vorm en inhoud gegeven afhankelijk van de eigen mogelijkheden en wensen, een en ander binnen het kader van het pastorale beleid. Dit geldt voor alle locaties van de parochie, maar in het bijzonder voor die locaties waarvan het kerkgebouw aan de eredienst wordt onttrokken. Bij het proces van sluiting dient niet alle aandacht te gaan naar het kerkgebouw, maar vooral ook naar de 'binnenkant van het geloof'.

Lokaal geloven richt zich op kleine initiatieven en projecten die op lokaal niveau geloofsgetuigenis, onderlinge verbondenheid en diaconale inzet - omzien naar elkaar - bevorderen. Ook het zgn. omgekeerde huisbezoek - het uitnodigen en in gesprek gaan met een lid van het pastoraal team - kan lokaal of in samenwerking met meerdere locaties een plek hebben. Enkele vrijwilligers nemen lokaal initiatief en onderzoeken welk programma hiervoor mogelijk en wenselijk is.

Oecumene

In de lokale gemeenschappen ontmoeten christenen elkaar uit verschillende tradities. Dat gebeurt niet alleen in het gewone dagelijkse leven, maar ook bij diaconale acties of op geëigende momenten, biddend en vierend. Oecumenische samenwerking als pastoraat van nabijheid krijgt lokaal vorm en inhoud.

Het pastorale team

De gevolgen van coronacrisis in Afrika en Sri Lanka

Armen en de kwetsbaren

De impact van de corona-crisis is ongekend. Wereldwijd ondervindt vrijwel iedereen op de een of andere manier de gevolgen. De opbrengsten uit de parochie-collectes zijn enorm terug gelopen.

Ze vormen normaal gesproken bijna de helft van de inkomsten van de Vastenactie campagne. Noodgedwongen moesten we flink bezuinigen ook op de financiering van de projecten.

Ook liggen sommige projecten stil door een volledige lockdown, terwijl andere projecten gelukkig nog wel steun kunnen bieden aan de allerarmsten.

In Kenia en Rwanda

Het corona-virus treft iedereen, maar het raakt de armen en kwetsbaren het meest. Voor hen betekent een dag niet werken immers ook: geen eten! We kregen uit Kenia en Rwanda bijvoorbeeld bericht dat veel families zonder geld zijn komen te zitten omdat ze hun winkeltjes moesten sluiten of omdat hun werk is weggefallen. Dat betekent geen geld voor eten, huur of medicijnen. De lokale organisaties bieden hulp waar het kan. Zo worden in Kenia bij het onderwijsproject van de katholieke organisatie Hands of Care and Hope, in de slums van Nairobi de armste leerlingen zoveel mogelijk geholpen. In Rwanda vangt de caritasorganisatie Ruhengeri zoveel mogelijk zieken op en voorziet mensen die het centrum moesten verlaten van eten.

Voedselpakketten in Sri Lanka

Onze partner Human Rights Office Kandy in Sri Lanka deelt buiten de avondklok om voedselpakketten uit aan alleenstaande moeders. De medewerkers van het straatkinderenproject van Bosco in Bangalore, India, hebben pasjes gekregen van de overheid, zodat ze straatkinderen kunnen blijven opvangen en voedsel kunnen uitdelen aan mensen in de slop-

penwijken.

Amal Babu, medewerker van het opvangcentrum in Bangalore, vertelde ons dat er een deel van de kinderen in het opvangcentrum kan blijven en er nog les krijgt, een uitdaging vanwege de strikte veiligheidsmaatregelen en dagelijkse controles.

Impact op kinderen in Congo en Burkino Faso

Zo ook in Congo, bij de projecten van Chemin Neuf in Kinshasa: daar kunnen kinderen, weliswaar in quarantaine, in de opvangcentra blijven, maar hun tekeningen tonen de impact die het virus heeft.

Lichtpuntjes zijn er ook! Zo is het schoolbouwproject in Burkino Faso bijna afgerond. Bij ieder klaslokaal is een waterton geplaatst met handzeep, zodat de kinderen hun handen goed en vaker kunnen wassen.

We hopen dat u meedoet en zo verschil kunnen maken met de Adventsactie!

U kunt uw bijdrage deponeren in de bussen achter in de kerk. (gedurende de Advent).

U kunt uw bijdrage ook overmaken op NL21 INGB 0000 0058 50 t.n.v. Vastenactie Den Haag.

Bestuurlijke visie voor de toekomst

Kracht is onze verbondenheid

De bestuurlijk beleidsplannen 'Moed en vertrouwen' (2018-2021) van de St. Paulusparochie en 'Vertrouwen in de toekomst' (2018-2023) van parochie Sint Ludger vormen de basis voor de gefuseerde parochie van de St. Paulus en St. Ludger per 1 januari 2021.

In een bestuurlijk statement zijn ook onderdelen aangevuld die tijdens de uitvoering van de beleidsplannen en tijdens de gesprekken als voorbereiding op de fusie zijn ontstaan.

Het gelaat van de parochie

De gefuseerde parochie laat zich kennen als vierende, lerende, inspirerende, zorgende, gastvrije en uitdagende parochie. We doen dit met geloof, hoop, liefde, en met veerkracht, door mensen bij elkaar te brengen en ruimte te bieden aan jongeren. Het is dan ook zaak deze kenmerken naar vermogen te laten horen, zien en voelen.

Een zich veranderende situatie in de Oost-Achterhoek en wijze van besturen.

Gedwongen door de terugloop van het aantal parochianen, de verminderde deelname aan de kerkelijke praktijk, de te verwachte beperkingen in de financiën en de vermindering van het aantal pastorale krachten, zowel van professionals als vrijwilligers, zal het een opgave zijn om in vertrouwen en met daadkracht het voorgestelde gelaat van de parochie te realiseren.

Er is een bestuurlijk concept nodig waarin de bestuursleden het beleid via de diverse portefeuilles bepalen, communiceren en bewaken. Het nieuwe bestuur is aldus een beleidsmatig bestuur, niet op afstand maar innerlijk en gemotiveerd verbonden met het werkveld in de Oost-Achterhoek, de wijngaard waarin het pastoraat gestalte krijgt in kerntaken, pastorale nabijheid en innovatief handelen.

Pastoraal beleidsplan en beleidsregels

Het bestuurlijke beleid van het gefuseerde

parochiebestuur in het verlengde van dat wat is vastgelegd in de bestuurlijke beleidsplannen, is dienstbaar aan het pastoraat. In dat pastoraat wordt ook gefocust op het voortbestaan van een lokale geloofsgemeenschap met of zonder kerkgebouw.

In december 2020 en op de website zal het nieuwe parochiebestuur zich voorstellen en zal ook de nieuwe parochienaam bekend worden gemaakt.

*Besturen en pastorale team
Parochie Sint Ludger en Sint Paulus*

Tekst en foto's: Eveline Zuurbier

Op 20 september kondigde pastor Ronald den Hartog aan het einde van de eucharistieviering zelf zijn vertrek aan. Op 1 februari 2021 begint hij in de parochie rond Mijdrecht. In januari is zijn afscheid tijdens een eucharistieviering in Lichtenvoorde of Groenlo als corona dat toelaat, verduidelijkt hij. Niets is meer vanzelfsprekend in deze tijd."

De drieënhalve jaar dat pastor Den Hartog in onze parochies werkte, kun je gerust een roerige tijd noemen. Een benoeming krijgen in de verre Achterhoek werd gevolgd door de priesterwijding op 11 november 2017. Dat hield in de Achterhoekers leren kennen; in pastoraal opzicht in twee parochies gemeenschapszin opbouwen en tegelijkertijd toewerken naar een parochiefusie waarvoor kerken moeten sluiten. Daar kwam corona overheen. "Dit had je niet van tevoren kunnen bedenken", blikt hij terug met een onverdeeld genoegen.

"Want ik ben een gelukkig mens om in deze tijden priester te zijn. En ik kan met vertrouwen naar de volgende parochie in Mijdrecht gaan", vertelt hij. "Ik kijk prettig terug op de periode dat ik hier was. Ik heb een goeie tijd gehad en heb evenzeer prettig samengewerkt met collega's en de mensen in de parochie.

Er zijn hele, mooie momenten gepasseerd en er is zorg." Pastor Den Hartog kwam

op 1 juli 2017 in onze parochie en in de Paulusparochie werken. Op die datum was de installatie van een nieuw samengesteld pastoresteam officieel een feit. Voor pastor Den Hartog was het priesterleven nieuw en daarvoor had hij 2 jaar pastorale ervaring opgedaan in de parochie Twello. "Je werkt jaren naar de wijding toe. Dat je deze rol mag innemen is bijzonder. In het priesterschap heb je een rol als koning om leiding te nemen, je bent profeet om te preken en leraar om uit te leggen. Daar groei je in. Priester zijn is een leven. Je kan echt pastor zijn door met mensen op te trekken."

Buurt maken in Vragender

Pastor den Hartog vertelt dat hij in het begin tijd nodig heeft gehad om 'te acclimatiseren', zo duidt hij de verhuizing naar de oost. "De parochie moet aan je wennen en bij het kennis maken met elkaar wil zeggen dat je je inleeft in elkaars manier van leven en de gebruiken. Buurtmaken was nieuw voor mij,

'Je kan echt pastor zijn door met mensen op te trekken'

wat ik als mens warm heb ervaren. De mensen in Vragender stonden altijd voor mij klaar. Ik heb er uitstekend kunnen wonen zo tussen twee eucharistische centra in. Want voor de taken die je als priester hebt, 'woon' je het liefst 'naast het altaar' van het eucharistisch centrum, waar je vanuit de kermtaken van binnen naar buiten kan werken. Daar ga je voor in de eucharistie, de uitvaart of geef je het sacrament van de doop. Dat zijn momenten waarbij je contact maakt. Wat ik belangrijk vind is dat je na afloop achterin de kerk staat om de mensen een fijn weekend te wensen. Dan zie je de mensen of spreek je ze even. Door corona kan het momenteel niet. Dat is een gemis voor het werk dat je doet. In elke kerk kom je samen om te vieren. Corona beperkt ons daar nu in."

"Het is een gekke tijd door corona. De hele wereld is erdoor veranderd. Vaste waarden waarvan we dachten dat we ze hadden, vallen weg. Hoe leef je dan verder? Ik heb me afgevraagd: 'hoe zit het nu' en heb veel gebeden. Het antwoord is: 'het overkomt je' en dan mogen we vertrouwen in God. Mijn houvast is en dat van alle christenen is dat je mee kan lopen door de vriendschap die je hebt met Jezus Christus. Geloof houden is weten dat je altijd *iemand* bij je is en je van daaruit kan leven door de werken van barmhartigheid uit te voeren. Dit gaat verder dan alleen activiteiten ontwikkelen. Corona maakt het ons moeilijk om contact te houden. Ik heb heel veel gebeld en geappt met mensen om in contact te blijven. Het effect van corona is ook, dat er juist meer en vaker een beroep op ons en de kerk wordt gedaan. Juist nu dienen we het omzien naar elkaar uit te voeren. je houdt zo de relatie vast en dan ga je weg....?"

Mooie momenten

Pastor Den Hartog heeft mooie momenten ervaren waarover hij zegt: "Je probeert een radar te zijn voor mensen. Je geeft getuigenis op het kruispunt in het leven van mensen. Delen in geloof, vertrouwen houden. Wat mij blijft is dat ik iemand op zijn sterfbed heb kunnen dopen, het vormsel en het heilig oliesel gaf. Die geloofsverdieping is intens. Andere bijzondere momenten zijn

de Romereis en de bedevaart naar Kevelaar. Lopend door de straten kun je echt de pastor zijn. Rome is de bakermat van ons geloof. Daar ondervind je geloof aan de levende lijve. Daar zie je de beleving over hoe de vriendschap met Christus is. Op die bedevaartsreizen krijg je langer contact met de mensen. Thuis in de parochie is er de drukte. Ik denk dat ik soms te weinig tijd heb genomen voor mensen. Dat is spijtig."

Hoe vitaal zijn de parochies?

Priesters willen geloof uitdragen, streven in principe naar innerlijke vernieuwing wat bijdraagt in een daadkrachtige getuigenis voor het evangelie in de wereld van vandaag. Het is vreemd te noemen dat pastor Den Hartog direct na zijn benoeming aan de slag moest om de kerk in de oostelijke helft van de Achterhoek noodzakelijk te reorganiseren. De kerkgang is sterk teruggelopen, de gemiddelde leeftijd van vrijwilligers loopt op en dan hoeven we nog niet te spreken over de kerkbijdrage en hoe de nog bestaande geloofsgemeenschappen een pastoresteam en kerkgebouwen kunnen onderhouden. De toekomstverwachting is alles behalve rooskleurig. Tien van de zestien kerken gaan binnen een termijn van vijf jaar dicht. De pijn in die dorpen is zichtbaar. "We doen het gefaseerd: in delen afstoten waar het niet meer anders kan. Anderzijds geeft dit ruimte om weer iets nieuws te beginnen, beseffende dat de wereld snel verandert."

Corona brengt ook vernieuwing mee. Door dat mensen niet meer fysiek naar de kerk komen, maken zij gebruik van de livestreams en hebben pastores en zij de website en Facebook leren waarderen als een goed hulp middel om kerk en geloof

te delen. Het parochieleven is op een andere manier in beeld gebleven.

Drieënhalf jaar is kort

De tijd dat pastor Den Hartog in de parochies is geweest was te kort, vinden parochianen. "Het hoort bij het ambt. Je weet van tevoren: je bent een passant. Je wordt gezonden en laat vervolgens weer mensen achter. Dit deed Jezus ook: van stad tot stad trekken, genas de zieken en sprak de mensen toe."

Medio januari neemt pastor Den Hartog afscheid. Hoe en wanneer precies hangt af van de ontwikkelingen met corona.

"Het wordt lastig. Je wil zelf afscheid nemen van de mensen en de mensen wil je gelegenheid bieden om afscheid te nemen. Het wordt waarschijnlijk een viering om gedag te zeggen. Het voelt onnatuurlijk aan, maar het is voor onze eigen bestwil. Wat dat betreft, spreek ik van een geluk, dat we ons pastorale werk nog steeds kunnen doen. Maar ik ben ook heel duidelijk: Neem jezelf in acht en neem geen risico. In wezen deed Jezus dat ook. Hij trok zich een poos terug als hij in de stad was geweest. Dat voorbeeld neem ik aan."

Foto: In de Friezenkerk, Romereis in 2019

Allerzielen: 'De mensen van voorbij'

De herfst gaat nu echt doorzetten. De natuur vertoont prachtige kleuren. Tegelijk is dat het teken dat de blaadjes gaan vallen en de natuur sterft. Maar onzichtbaar voor onze ogen groeit nieuw leven dat zich in het voorjaar weer zal laten zien.

In dit jaargetijde gedenken we in onze Kerk alle grote en kleine heiligen. Mensen die voor ons geleefd hebben en nu voorbij zijn, in een ander weten. "Bij God mogen ze wonen, daar waar geen pijn kan komen", zo dicht Hanna Lam in een mooie tekst.

Allerzielen roept herinneringen op aan je ouders, kind, vriend of vriendin, die geliefde die je pas of al zoveel jaren mist. Wonden die geslagen zijn door de dood zijn hopelijk geheeld, maar kunnen op bijzondere momenten pijn blijven doen. De leegte en het gemis is gevuld met mooie en dankbare herinneringen. Dat houdt je gaande. Leven gaat door. In het begin weet je niet hoe. In gelovig vertrouwen hebben we onze dierbaren uit handen geven aan God, de Bron van alle Leven.

Allerzielen vieren

Op zondag 1 november en maandag 2 november worden op diverse locaties stil gestaan bij Allerheiligen en Allerzielen. Onder meer in Vragender zal na afloop van de viering in de kerk gezamenlijk een bezoek worden gebracht aan het kerkhof. Het is bij families de traditie op deze dagen een bezoek te brengen aan dierbaren die begraven liggen op het kerkhof. Raadpleeg de website van onze parochie voor de actuele informatie omtrent vieringen op deze twee dagen. Door corona kunnen vieringen wijzigen of onze kerken gauw vol zitten. We verwachten meer aanmeldingen.

De viering van Allerzielen zal dit jaar, vanwege de coronacrisis, wellicht nóg meer van betekenis kunnen zijn. Niet alle mensen hebben op de verlangde wijze afscheid kunnen nemen van hun dierbaren. In het vieringenrooster vindt u een overzicht van de vieringen

in de locaties. Meldt u vooraf aan in verband met de huidige coronamaatregelen.

In de gemeenschap samenkomen is een teken van verbondenheid en bemoediging om in het bijzonder de overledenen van het afgelopen jaar te gedenken. Tegelijk geeft ons geloof houvast, ook over de grens van leven en dood heen: Daar in het huis van de Vader, waar ruimte is voor velen, waar geen pijn is en verdriet, enkel vrede mogen zij zijn voor eeuwig. Daar zijn onze lieve doden voor eeuwig geborgen. We ontsteken licht, bezoeken

hun laatste rustplaats. We weten dat de mensen van voorbij ook met ons leven in liefde blijven verweven.

Ik wens u/jullie allen sterkte toe op deze dagen van herinneren en gedenken.

Diaken Cor Peters

Willibrordzondag 8 november

Samen de Heer tegemoet

Bedevaartseizoen 2020

De tijden zijn onzeker. Het valt niet te voorzien hoe het er in onze wereld over 50 jaar aan toe zal gaan. De bijbelteksten die op deze zondag gelezen worden, bieden houvast in de omgang met de tijden. Christenen van alle kerken leven vanuit de hoop en de verwachting dat Jezus Christus opnieuw zal komen.

Het geloof in zijn dood en opstanding is een waarborg dat ook wij over onze dood heen in Christus zullen leven (1 Tess. 4,13 e.v.). In die zin gaan we de Heer tegemoet. Die troostvolle belofte zou kunnen verleiden tot passiviteit en stille berusting. Maar dat kan niet de bedoeling zijn. Het zou afbreuk doen aan zin en betekenis van het leven zelf.

In onzekere tijden, zoals deze, beseffen we meer dan ooit hoe belangrijk wijsheid in het besturen is. Een wijs bestuurder is een zegen voor zijn volk. Volgens de Bijbel is het niet moeilijk om wijsheid te ontdekken, zolang je haar liefhebt en zolang je alert bent. Sterker nog: de wijsheid zelf is op zoek naar hen die haar waardig zijn. De wijsheid straalt en is onvergankelijk (Wijsheid 6,12 e.v.).

Jezus verkondigt de komst van het Rijk Gods. Wanneer dat precies zal zijn, zegt de Schrift niet. Wel dat het onverwachts zal zijn en mensen op verschillende manieren zal

treffen. Trouw, waakzaamheid en wijsheid zijn geboden. De gelijkenis over de slimme en dwaze bruidmeisjes vertelt plastisch hoe het bij de komst van het Koninkrijk Gods zal toegaan. Sommigen zijn voorbereid en voorzien, anderen niet en komen te laat.

Leven wij vandaag ook in de verwachting van de komst van het Koninkrijk van God? En waarmee houden we onze lampen brandend, als we komende vanuit verschillende kerken, samen de Heer tegemoet gaan?

Op Willibrordzondag wordt in de parochies gecollecteerd voor het werk van de Katholieke Vereniging voor Oecumene Athanasius en

Willibrord. We willen u vragen om in het weekend van 7 en 8 november in uw parochie een collecte te houden. Op de website www.oecumene.nl vindt u meer informatie over de Katholieke Vereniging voor Oecumene. Daar zijn ook een preeksschets en voorbede bij gelegenheid van Willibrordzondag te vinden.

Verhalen uit de woestijn in ander perspectief

Onder deze titel organiseert de commissie Ontmoeting & Inspiratie van de St. Paulus-parochie weer een cursus moderne kunst en spiritualiteit. Dit jaar staan verhalen uit het boek Numeri centraal.

Na de Uittocht (Exodus) maakt het volk een lange tocht door de woestijn. De woestijn is kaal en schraal, afzien en onderweg jezelf tegenkomen. Als metafoor roept woestijn ook geestelijke woestenij en leegte op. De barre tocht door de woestijn kan een tijd worden van loutering, een leerproces om te ontdekken wat doodlopende wegen zijn en wat toekomst heeft, om te kiezen tussen goed en kwaad, tussen echt en onecht.

We lezen enkele markante verhalen uit het boek Numeri over de betekenis van de volkstelling; ontbering, onvrede en trammelant onderweg; op wie rust de geest? Wie heeft het voor het zeggen? Hoe omgaan met een besmettelijke ziekte in het kamp? Verkenning van het nieuwe land en verdeelde reacties

daarop..., verhalen vol weerbaarheid, hoop en leven. Vooraf aan de tekstlezing kijken we naar een hedendaagse kunstwerk, dat eigen zeggingskracht heeft. De kunst is associatief gekozen bij de verhalen. Vanuit je eigen referentiekader kijk je naar een verbeelding, die jou verleden en heden, verre en nabije wereld anders laat zien. Als kijker, lezer, leerling gaat het ook altijd ook over jezelf. De oude verhalen zijn hoogst actueel. De werkwijze is zowel informatief als interactief.

Kloosterdag

De serie over het 'boek Numeri - verhalen in de woestijn', sluiten we af met een kloosterdag. Tijdens de kloosterdag horen we het onwaarschijnlijke verhaal van de sprekende ezelin en haar ongezeglijke berijder. Het gaat over horen naar de Eeuwige en het verstaan van je opdracht, het gaat over zegenen en vervloeken, over de ander voor je karretje spannen. Daarnaast besteden we aandacht

aan een kerntekst uit Numeri: de priesterlijke zegen... een zegen voor onderweg in de woestijn en in heel het leven. Ook moderne kunst zal op deze kloosterdag onze bezinning prikkelen en stimuleren.

Datum en locatie van de kloosterdag worden in verband met corona later bekend gemaakt.

Praktische zaken

De cursus vindt op de volgende donderdag-avonden van 19.30 uur tot 22.00 uur in de Ludgerzaal in Lichtenvoorde plaats (ingang rechts achter de Bonifatiuskerk), op 12 nov/ 10 dec /14 jan /18 febr /18 mrt /15 apr. De kosten voor alle avonden bedragen samen 35 euro, op de eerste avond contant en gepast te voldoen. De begeleiding is in handen van Carla Roetgerink, pastoraal werker.

Aanmelden bij de commissie Ontmoeting & Inspiratie: Peter Müller T: 0544 463045 of E: pjamueller@gmail.com.

Op 22 november is het Ceciliafeest: coronaproof zingen, orgel spelen en dirigeren. Verder niets

Organist en dirigent Frans Thomassen spelend op het kerkorgel in Lichtenvoorde.

Ze mogen nog zingen midden in deze tweede coronagolf. Om beurten zingen 2 tot 4 koorleden van onze kerken en repeteren ze op dezelfde manier. Niet alle leden durven het meer aan. Leeftijd speelt een rol om sneller vatbaar te worden voor het coronavirus. Wanneer kunnen zij weer terugkeren? Er zijn ook lichtpuntjes voor de kerkmuziek. In de Winterswijkse Jacobuskerk is het Maarchalkerweerd-orgel na 15 jaar weer in gebruik genomen nadat het veiliger was niet meer op het priesterkoor te zingen en te spelen. Hallelujah..., Sint Cecilia, patrones van de muziek, instrumentenmakers en zangers

Op een van de zondagen in oktober zongen vier heren van Gaudio vanaf de koorzolder in de Lichtenvoordse Bonifatiuskerk

Normaal worden op het feest van Sint Cecilia, kerkkoorleden en kerkmusici met een zekere staat van dienst in het zonnetje gezet. Ze krijgen een kerkelijke onderscheiding opgespeld die namens het bisdom wordt verleend. Nu de meesten koorleden driekwart jaar niet meer tijdens de liturgische vieringen hebben kunnen zingen en repetities door het coronavirus grotendeels zijn stil komen te liggen, schijnt

SintLudgernu.nl in dit nummer een licht op hen. We missen de samenzang, de jubelzang op de hoogfeestdagen en in de liturgievieringen het volle geluid van de Nederlandse, Latijnse of gregoriaanse gezangen. We praten met organist en dirigent Frans Thomassen. Onder zijn

leiding en begeleiding op het orgel staan de koren in Lichtenvoorde en in Winterswijk. Soms bespeelt hij de kerkorgels in de Calixtusbasiliek in Groenlo en die van de Mattheuskerk in Eibergen. Thomassen is een bevlogen musicus die eens het beroemde kerkorgel van de Notre Dame in Parijs bespeelde maar ook orgels hielp bouwen en onderhouden bij een Nederlandse orgelbouwer.. Onder meer hielp hij bij het verplaatsen -terug naar de koorzolder- en de restauratie van het Adema orgel (1926) in de Calixtusbasiliek. Thomassen behoort bij 'de fossielen' die kerkorgelmuziek studeerde aan meerdere conservatoria in Europa, verwoordt hij zijn beroep.

"Ik ben al lang blij dat we wat aan het doen zijn", vertelt hij vlak voor de repetitie met volgens rooster vier uitgekozen mannenstemmen van Gaudio

Tekst en foto's: Eveline Zuurbier

en het herenchoor in Lichtenvoorde. "Vanaf de Goede Week mocht ik boven weer spelen. Ik begeleidde de voorganger die op dat moment in zijn eentje voorzong voor een lege kerk, maar voor de camera van de livestream 'Kerkdienst gemist.nl'."

Vanaf 1 juli mochten er twee cantors zingen, meer dan anderhalve meter uit elkaar staand. Dit was namelijk ook de datum dat kerken voorzichtig dertig kerkbezoekers mochten toelaten tot de vieringen. Sinds 1 september zijn vier zangers toegestaan. Van een complete setting, is geen sprake. Niet iedereen durft; er is onvoldoende ruimte om de afstand in acht te nemen. Dit geldt ook voor de repetities. De meesten komen niet meer naar het koor en missen naast het zingen de sociale contacten. Frans Thomassen: "Mensen behoren tot de oudere categorie. Zolang ze blijven zingen en wekelijks naar het koor komen gaat het goed. Maar als je acht maanden niet meer gezongen hebt met je stem, wordt het steeds moeilijker dat op te pakken."

Zingen is een uitdaging op meer dan anderhalve meter afstand, legt hij uit. "Als je te ver van elkaar af staat, is de afstemming in elkaars zang moeilijker te horen." Bij wisselende samenstelling van de vier personen, krijgt Thomassen te maken met solistische zangstemmen in verschillende stemhoogten waardoor elke repetitie anders is. "De stemmen moeten wel bij elkaar kunnen horen", vertelt hij. Daar zit een uitdaging. "Ach, dat heet creatief zijn", zegt hij met een lachende grijns in zijn gezicht. Daarentegen heeft een klein koortje sneller nieuwe liederen onder de knie. "Ik hoor van de mensen: hé, dat lied heb ik nog nooit gezongen. Dat maakt voor mij het repeteren met de zangers weer mooi."

Ook Thomassen zelf moest de orgelbegeleiding aanpassen aan het zingen met een beperkt koortje. "De stukken speel ik veel bescheidener dan dat je een vol koor hebt staan."

Koor schrikt van het orgelspel

"Hoe vieringen in elkaar zitten hoeft je mij niet te vertellen. Maar geen enkel lied of orgelspel hoeft telkens hetzelfde te klinken. Je kan veranderingen aanbrengen in de intonaties -de aanraking van toetsen- en bij het zingen van de noten en de teksten, variaties aanbrengen in het orgelspel om de emotie

van de muziek te accentueren.

Wat dat betreft is muziek spelen nooit hetzelfde."

Dan vertelt hij breed lachend

een anekdote. "In de kerk in Zeddam staat een mooi orgel. Ik was gevraagd voor een uitvaart om daar te spelen. Ze deelden me mede: 'je gaat het koor toch niet laten schrikken, want dan kunnen ze niet meer zingen'. Het koor zou compleet van slag raken als ik improviserend begon op de toetsen en de pedalen" Frans Thomassen is een groot liefhebber van kerkorgels. Hij heeft er zijn beroep van gemaakt. Hij is in dienst van de parochie. Daarnaast speelt hij concerten van grootmeesters uit de 19e en 20e eeuw. Onder meer doet hij dat in Doetinchem.

Na 15 jaar de stof afgeblasd en spelen

Toen op 1 juli de kerken weer open gingen was iedereen bezig met hoe alle opgelegde coronamaatregelen toegepast konden worden tijdens de diensten. "Toen ik de kerk in Winterswijk weer binnenliep was ik benieuwd naar het orgel en bedacht me: ik ga in mijn eentje boven op de koorzolder spelen. Ik was nog nooit boven geweest. Op dit orgel was in 15 jaar niet meer gespeeld. 'Alles doet het nog', dacht ik toen ik het orgel aanzette en de stof er afblies. Het klonk wel wat ontstemd, maar de reacties van de eerste kerkbezoekers waren positief. Blijkbaar hoorde het orgel goed aan."

Het is een Maarschalkerweerd-orgel van een katholieke orgelbouwer en stamt uit 1906 wat kwalitatief goed pijpwerk heeft. In de jaren '70 is het verbouwd door drie registers te veranderen. "Dit hadden ze beter niet kunnen doen", zegt Thomassen. "De tonen zijn scherper gemaakt. Het hoorde bij de tone of voice in die tijd. Het geluid is mooi en door het oude middenschip van de kerk heen naar voren. Het orgel draagt meer dan het pijporgel dat voorin staat." Volgens Frans Thomassen is dat orgel 'een kind van de tijd'. Ze werden zo gebouwd, er zit geen basregister op. De basis is anders. en klinkt snel hol."

Het dames- en herenchoor van de Winterswijkse Jacobuskerk zongen tot aan maart van dit jaar voor in de kerk op het

Dameskoor van de Jacobuskerk in Winterswijk tijdens hun 50-jarig jubileum in 2018.

Klavier met ivoor belegde toetsen van het Winterswijkse kerkorgel

Het Maarschalkerweerd-orgel in Winterswijk is na 15 jaar weer in gebruik genomen

priesteraltaar. In de nis staat een pijporgel dat uit 1978 stamt. Nu repeteren en zingen ze in groepjes van een paar leden op de koorzolder.

Thomassen heeft het stof van het orgel gehaald en het instrument gestemd. 'Een paar pijpen vielen uit de toon. Daar trof ik een brommer of een vlieg aan. Die heb ik er maar uitgehaald.' Momenteel wordt de koorzolder door vrijwilligers verder opgeknapt.

Voor de liturgie geschikt: herinneren in dankbaarheid

Verwelkte rozen in een bloemstuk op het graf

Je kan de brem omhangen met een tak lampionnetjes. Fel oranje gekleurd, als vurig licht en tevens een verwijzing naar het Licht en naar het leven van overledenen. Bekend is dat vooral 's avonds de graven op Allerzielen met al die lichtjes er indrukwekkend uitzien. Onlangs vertelde een mevrouw me het verhaal dat ze een tijd gekend heeft dat er drie tot vier bloemisten met karren vol bloemen stonden bij het kerkhof in het dorp. Ze verkochten chrysanten aan de lopende band. Toen ze me dat vertelde, begon het bij mij te dagen. In mijn gedachte verschenen beelden van mezelf, een 4-jarig meisje aan de hand van haar vader die langs de kerk naar het kerkhof liep voor een bezoek aan het graf van haar overleden broertje. In de luwte van de kerk stond daar een platte wagen met bloemen in emmers. Wij liepen er langsheen want wij hadden een paar kleine takjes van de Stephanotis plant uit de kamer.

Halloween

Aan de vooravond van Allerheiligen wordt Halloween gevierd. Traditioneel wordt het gevierd in Ierland, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten en Canada. Maar ook in Nederland worden

tegenwoordig steeds vaker pompoenen uitgehold en gaan de kinderen langs de deur voor snoepjes.

De naam Halloween is afgeleid van Hallow-e'en, oftewel All Hallows Eve (Allerheiligenavond). In de Keltische kalender begon het jaar op 1 november en was 31 oktober dus oudejaarsavond. Op die avond werd gevierd dat de oogst binnen was, het zaaigoed voor het volgende jaar klaar lag en er dus tijd was voor een vrije dag.

In Groot-Brittannië werd Halloween vooral door de Kelten gevierd. Die geloofden dat op die dag de geesten van alle doden van het afgelopen jaar terugkwamen om te proberen een levend lichaam in bezit te nemen voor het volgende jaar.

De geesten zouden afkomen op voedsel en afgestoten worden door het dragen van maskers. Toen de Romeinen naar Groot-Brittannië kwamen, mengden ze de Keltische traditie met hun eigen traditie, die van het oogstfeest.

Witte en gele bloemen voor Sint Cecilia

Cecilia, een meisje afkomstig uit een patricische familie in Rome, werd door

haar vader uitgehuwelijkt aan Valerianus, een jongeman uit een andere rijke Romeinse familie.

Omdat het jonge meisje zich volkomen aan God wilde toewijden, vastte ze en bad ze tot God, om het huwelijk te voorkomen. Toch kwam de huwelijksdag vol van zang en dans maar te midden van het feestgedruis zong Cecilia in haar hart enkel tot God.

Aan Valerianus vertelt ze het geheim van haar beschermengel die haar lichaam zou bewaken. Valerianus kon enkel op voorwaarde dat hij zich zou laten dopen, de engel zien. En zo gebeurt het dat de engel rozen en lelies strooit wanneer zij zich beiden helemaal aan Christus wijden.

De frisse kleuren wit en geel zien we terug in de schikkingen. Pluimen geven een jubelend effect; zoals guldenroede, grassen, leeuwenbekjes. Muzieknoten kunnen verbeeld worden door ronde bloemen zoals gerbera's, rozen, chrysanten. Blad van de vingerplant onderin de schikking 'draagt' als het ware de muziek.

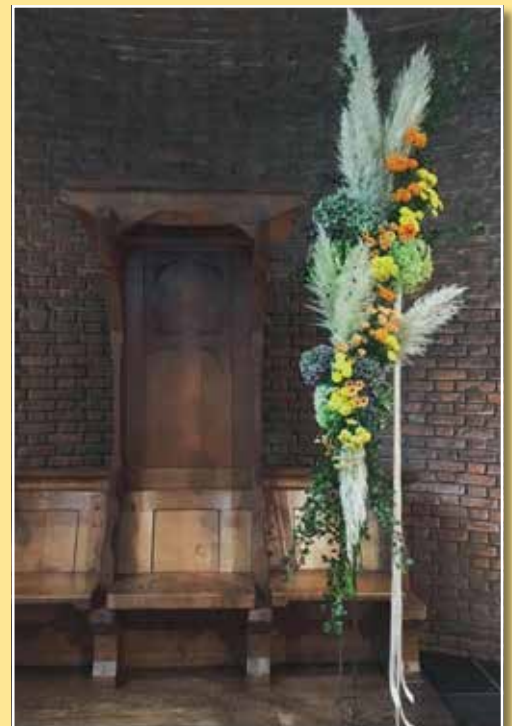
De laatste zondag

In onze katholieke traditie staat op de laatste zondag van het kerkelijk jaar het koningschap centraal.

De schikking op onderstaande foto is geplaatst bij de 'troon', de zetel van de abt in de abdij van Egmond.

Koninklijke, goudgele herfstkleuren met pampus-pluimen als stralend licht, omvatten aardbollen, reikend naar het koninkrijk van de 'zoon van liefde'.

Eveline Zuurbier

Een van de tradities tijdens Allerzielen is het leggen van bloemen op graven. Traditiegetrouw zijn dat chrysanten. Deze bloemen werden in de achttiende eeuw in China al als heilig gezien. Later waaide dat over naar het Westen. Een bosje rozen neergelegd op een graf is een persoonlijke uiting van pure liefde; nog altijd verbonden. Hoe mooi zijn rozen die in de tred van de maand november, langzaam verwelken en steeds diepere kleuren aannemen?

De boeketten doen denken aan een cursus bloemschikken die ik lang geleden volgde. Traditiegetrouw maakten we halvemaaNSTUKKEN. Een halve maan gevormd van brem en daarlangs een opzet van uitgebloeide bloemen of reeds 'verdroogd', zoals hortensia of strobloemen. De halve maan staat in november niet alleen symbool voor de komst van sinterklaas. De maan is het symbool van de ziel, soul, je gemoed - het belevende, veranderlijke en dat wat indrukken achterlaat. Zij licht ons bij in de donkere nacht -een zusterlijke hoedster die met haar 'opgaan, blinken en verzinken'- elke maand laat zien dat de essentie van leven op aarde verandering is. Voor de symboliek van november een mooi decorstuk met ongekenDE mogelijkheden.

De ziekenzalving, het sacrament van bemoediging

De ziekenzalving is het sacrament van de hoop en de bemoediging. Het sacrament van de ziekenzalving is voor degene die het toegediend krijgt vaak een keerpunt: het vechten stopt en de nabijheid van Christus wordt ervaren. Pastoor De Jong dient regelmatig het sacrament toe aan zieken en stervenden. De troost die de zieke en de mensen om hem of haar heen ontvangt, sterkt ook hem in zijn geloof en priesterzijn.

Wat is de ziekenzalving?

De ziekenzalving is een sacrament, een teken van Gods liefde. God is de mens nabij. Het kan je zomaar gebeuren dat je ziek wordt. In deze tijd, nu een pandemie is uitgebroken, kan dit schrikbarend dichtbij komen. Bij ziekte en lijden ervaren mensen pijn en soms machteloosheid en hun kleinheid. Je bent aangewezen op de hulp van anderen. Dat kan moeilijk te aanvaarden en te dragen zijn. Een ziekte kan zich acuut voordoen. In het evangelie lezen we dat Jezus zieken bezocht, ontving en hen genas. Hij had bijzondere aandacht voor hen. Zijn leerlingen kregen de opdracht dit ook te doen. De eerste christenen riepen een "presbyter" (oudste/priester) als iemand ziek was, om "een gebed over de zieke uit te spreken en deze met olie te zalven en hem te vergeven, in de naam van de Heer" (Brief Jacobus 5, 14).

De ziekenzalving is bestemd voor iedereen die ernstig ziek is, in stervensgevaar verkeert, door ouderdom verzwakt is of bijvoorbeeld een risicovolle operatie moet ondergaan. In dit sacrament wil God ons kracht, vrede en moed geven om ziekte en lijden te dragen. Hij wil ons liefdevol onze zonden vergeven en onze ziel genezen. Als dat ons gegeven wordt, helpt het sacrament om lichamelijk te genezen. Is dat niet het geval, dan helpt het de zieke om zich voor te bereiden op het levens-einde of om de ziekte of beperking te dragen.

Hoe bereidt u het voor?

Meestal vindt er tevoren een gesprek plaats met de zieke. Vaak komt de vraag naar de ziekenzalving vanuit een pastoraal contact en begeleiding. Er bestaat de mogelijkheid om vooraf het sacrament van de verzoening (biecht) te ontvangen of om onder vier ogen met de priester te spreken. Een zieke die gelooft, weet dat veel dingen waar we ons druk over maken, relatief zijn. Dat kan helpen om te ontdekken wat het belangrijkste is in het leven: onze relatie met God. Als christenen weten we dat er altijd hoop is. De ziekenzalving is het sacrament van de hoop en de bemoediging.

Ook de mensen om de zieke heen kunnen voorbereid worden. Vaak heeft men nog wel gedachten aan vroeger. Toen sprak men over 'bedienen' of 'het sacrament van de stervenden'. Ik spreek liever over het sacrament van de zieken want het is erop gericht om kracht, zo mogelijk genezing en overgave te ontvangen. Omdat kinderen en kleinkinderen vaak niet meer de bedoeling kennen van dit sacrament, geef ik vooraf een uitleg.

Hoe verloopt het ritueel?

Indien mogelijk, ontvangt de zieke voor de ziekenzalving eerst het sacrament van boete en verzoening. De korte viering bestaat uit gebed, schriftlezing, voorbeden en de handoplegging in stilte. Dan volgt de zalving waar-

bij de zieke op het voorhoofd en in de binnenkant van de handen wordt gezalfd met de ziekenolie die door de bisschop is gezegend. De priester zegt dan:

"Moge onze Heer Jezus Christus door deze heilige zalving en door zijn liefdevolle barmhartigheid u bijstaan met de genade van zijn heilige Geest. Moge Hij u van zonden bevrijden, u heil brengen en verlichting geven". Na een gebed dat over de zieke wordt uitgesproken, volgt, wanneer dit mogelijk is, na de zalving de heilige communie. De allerlaatste communie wordt ook wel 'het viaticum' genoemd: 'voedsel voor de reis'.

Wat ervaart degene die het ontvangt?

Het sacrament van de ziekenzalving is bij uitstek een sacrament dat werkt. De gebeden, de stilte, het besef 'in Gods hand te zijn' en dus alles in zijn hand neer te leggen, geven de zieke en de mensen om hem heen vrede. Je hoeft het niet alleen te doen. God is er, Hij staat je bij. Het sacrament heeft ook een uitwerking naar de mensen om de zieke heen. Ook hen geeft het een stuk vrede, overgave en berusting. Aan het ziekbed worden soms diepe en mooie woorden uitgesproken. Ook maak ik het mee dat de zieke krachtiger wordt en nog een tijd verder mag gaan. Ik hoorde eens een mooie uitspraak: "Pastoor, ik wil wel naar de hemel, maar ik heb er geen haast mee!" Voor de zieke is het een markering van de levensweg. Vaak kijkt men terug op wat er allemaal geweest is.

Wat ervaart u zelf?

Lijden kun je als alleen maar negatief zien, maar het krijgt een positievere betekenis en kracht als je het kunt ervaren in verbondenheid met het lijden van Jezus. Geloven doe je niet alleen en ook ziekte zou je niet alleen moeten dragen. Het is een werk van barmhartigheid om bij zieken op bezoek te gaan en voor ze te bidden. Al zo vaak heb ik ervaren dat dit sacrament een enorme zeggingskracht en uitwerking heeft. Ook op mij. Wanneer woorden niet meer passen zeggen tekenen, stilte en samenzijn veel.

De troost die de zieke en de mensen om hem of haar heen ontvangt, sterkt ook mij in mijn geloof en priesterzijn. Ik kan in Gods Naam van betekenis zijn voor mensen in hun specifieke situatie en ben een bemiddelaar van Gods genade. Dat maakt mij dankbaar.

Sommige mensen stellen de ziekenzalving uit tot het allerlaatst. Dat vind ik jammer. Zo ontzeggen ze zichzelf de kracht die God tijdens het verloop van de ziekte wil geven. Want zo krijgt de zieke ook kracht om zich voor te bereiden op de voltooiing van de aardse levensweg.

Jeugd@church

In het Nieuwe Testament in Lucas 11:33 staat:

*'Niemand steekt een lamp aan en zet die in de kelder of onder de korenmaat, maar op de standaard, opdat wie binnentreden het licht zien.'
Deze tekst werd vaak op 11 november voor-gelezen en in de mis besproken. Dit zou voor de bevolking aanleiding zijn geweest voor 'een lichtjesfeest'.*

De lampionnenoptocht op de dag van Sint Maarten in Groenlo. Laten we stillerjes hopen dat we op alternatieve wijze 11 november kunnen vieren. Al is het alleen maar lampionnen maken en liedjes zingen op schooldaar komt Sinterklaas aan!

Liedje: '11 NOVEMBER'

Elf november is de dag
Dat mijn lichtje
Dat mijn lichtje
Elf november is de dag
Dat mijn lichtje branden mag

Twaalf november is de dag
dat ik mag snoepen
dat ik mag snoepen
Twaalf november is de dag
dat ik mag snoepen de hele dag

*Ideeje:
hoe maak ik een lampion*

11 november Sint Maarten Lampionnen, zingen & shoepen

In de voetsporen van hem,
geef aan goede doelen!
aan kinderen op Lesbos
via Artsen zonder Grenzen

Wie is Sint Maarten?

Maarten was de zoon van een rijke koopman.
Lang geleden was hij soldaat in het Romeinse leger.
Op een dag reed Maarten met een groepje soldaten naar een grote stad.

Het was koud en mistig. Maarten had zijn lange mantel goed om zich heen geslagen.

Zo had hij het heerlijk warm. Ze hadden haast, want ze wilden voor donker binnen de stadsmuren zijn.

Toen ze bij de stadspoort aankwamen, stapte er plotseling een arme man op hem af.

Hij had geen schoenen, geen jas en geen sokken aan.

Je kon aan hem zien dat hij het erg koud had.

"Wat is er met jou aan de hand?" vroeg Maarten. "Ach", rilde de man, "ik heb het koud en ik heb zo'n honger".

Maarten dacht even na. Hij zou zijn mantel wel willen geven. Maar in die tijd mochten soldaten zonder mantel de stadspoort niet in.

De mantel hoorde bij hun uniform. Wat moest Maarten nu doen? Hij kon die arme man daar toch niet zo maar laten staan?

Plotseling kreeg hij een goed idee.

"Ik geef hem de helft van mijn mantel.

Dan kan ik de andere helft omgeslagen houden!" Hij deed zijn mantel af.

Trok zijn zwaard en hakte de mantel in twee stukken. Een stuk gaf hij aan de arme man. En één stuk sloeg hij zelf om zijn schouders.

Daarna pakte hij zijn geldbuidel en gaf de man wat geld.

De arme man was erg blij. Nu had hij een mantel tegen de kou en wat geld om eten te kopen.

Hij bedankte Maarten en vertrok. En Maarten? Die reed daarna tevreden met zijn soldaten de stad binnen.

Het verhaal van Maarten en de arme man is een oud verhaal.

Maarten is door zijn goede daad door de katholieke kerk Heilig gemaakt.

Hij is dus een Heilig mens. Daarom staat nu voor zijn naam het woordje Sint. Net als de heilige Sint Nicolaas.

Nog altijd vieren we het feest van Sint Maarten.

Elk jaar, op 11 november, gaan kinderen met een lampion en een vrolijk liedje bij de mensen langs. Om ze licht te brengen ... vrolijk te maken.

Doe je mee?

NOVEMBER 2020

	Meddo H. Johannes de Doper	Winterswijk H. Jacobus	Bredevoort H. Hart/H. Georgius	Aalten St. Helena
za 31 oktober en zo 1 november		za 19:00u. Allerzielen Werkgroep		zo 9:30u Pastor R. den Hartog
ma 2 november Allerzielen	ma 19:00u. Dhr. L. Zieverink en Mevr. M te Kieffe			ma 19:00u. Dhr. H. de Graaf
za 7 en zo 8 november		za 19:00u. Pastor R. den Hartog	za 19:00u. Werkgroep	
za 14 en zo 15 november	za 19:00u. Mevr. A. Hörmig Mevr. I. Beekman			zo 9:30u. St. Maarten Dhr. H. de Graaf Klavertje Vier
za 21 en zo 22 november		za 19:00u. Pastoraal werker C. Roetgerink		
za 28 en zo 29 november	zo 9:30u. Caeciliafeest Pastor R. den Hartog		10:00u. Werkgroep	zo 9:30u. Ceciliafeest Dhr. H. de Graaf

H. Eucharistieviering

Woord en gebed

Gebedsdienst

Occumenische viering

= gezinsviering

= na afloop koffiedrinken

Kapelvieringen

In de Helenakerk in Aalten en in de Jacobuskerk in Winterswijk vinden wekelijks ochtendvieringen plaats in de kapel. De viering in Aalten is elke donderdag om 9:00 uur en die in Winterswijk elke woensdag om 9:30 uur.

Weekvieringen Zieuwent

In de Werenfriduskerk in Zieuwent is op woensdagochtend 11 en 25 november om 9.30 uur een viering in de kerk. In deze vieringen gaat mevr. M. Beerten voor.

Rozenkrans bidden

Op donderdag 5 november wordt om 14:00 uur de rozenkrans gebeden in de H. Bonifatiuskerk in Lichtenvoorde.

Corona

U kunt de coronaregels en de handleiding voor het online aanmelden vinden op de achterpagina. Zie hiernaast voor een brief van de pastores.

Sacramenten

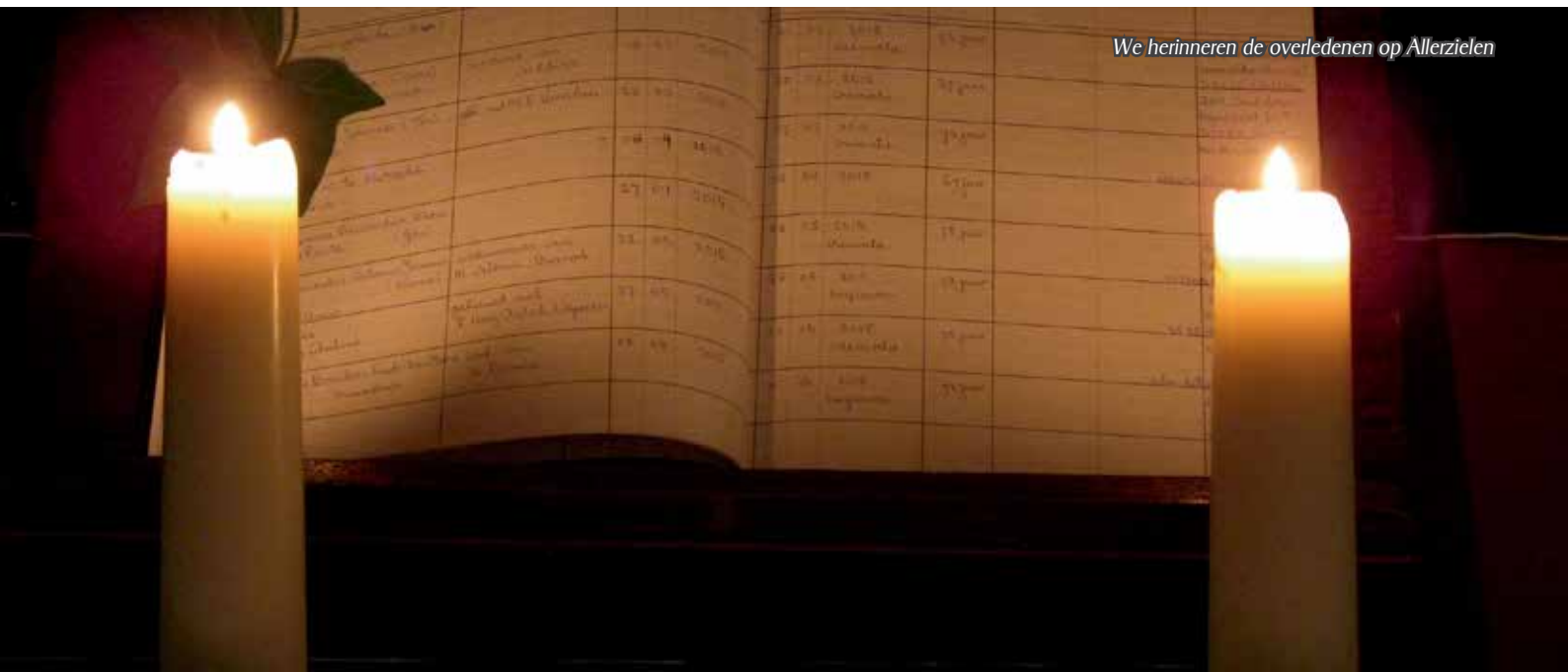
Als u uw kind wilt laten dopen, de eerste heilige communie wilt laten doen, wilt laten vormen of als u een kerkelijk huwelijk wilt sluiten, neem dan contact op met het centrale secretariaat of het secretariaat van uw locatie. Zij kunnen u informeren en/of doorverwijzen naar de werkgroepen die u helpen bij de voorbereiding van de sacramenten.

Als u, met spoed, een ziekenzalving wilt, neem dan contact op met de pastorale noodwacht, 06-190 17 292. Dit is ook het nummer dat u kunt bellen als u een kerkelijke begrafenis en/of kerkelijke ondersteuning wilt.

Aanmelden dopen in de St. Ludgerparochie

Wilt u uw zoon of dochter laten dopen in onze parochie dan bent u van harte welkom! U kunt uw kind opgeven voor de doop via het centrale secretariaat. Zie voor adresgegevens pagina 2 of de website sintludgernu.nl.

We herinneren de overledenen op Allerzielen

NOVEMBER 2020

Vragender H. Antonius v Padua	Lichtenvoorde H. Bonifatius/H. Ludgerus	Harreveld H. Agatha	Zieuwent H. Werenfridus	Mariëvelde O.L.V. van Lourdes
zo 9:30u Werkgroep	zo 11:00u. Pastor R. den Hartog	zo 9:30u Mevr. M. Wessels	za 19:00u. Pastor R. den Hartog	zo 19:00u Allerzielen Mevr. A. Wopereis
	ma 19:00u. Pastor R. den Hartog		ma 19:00u. Mevr. M. Beerten en Mevr. G. Marneth	
	zo 11:00u. Rector P. Kuipers			zo 9:30u. Rector P. Kuipers
	zo 11:00u. Pastor R. den Hartog	zo 9:30u: Pastor R. den Hartog	za 19:00u. Diaken C. Peters	
	zo 11:00u. Pastor R. den Hartog Pastoraal werkster C. Roetgerink Slotviering jaar v/d eucharistie			
	zo 11:00u. Pastor R. den Hartog	zo 9:30u. Werkgroep	za 19:00u: Pastoor H. de Jong	

Aanpassing coronamaatregelen in de parochies St. Paulus en St. Ludger

Het Aartsbisdom heeft zaterdagmorgen 10 oktober een reactie verspreid op de oproep van minister Grapperhaus. Het aantal kerkgangers gaat terug naar 30 bezoekers en het dragen van mondkapjes wordt nadrukkelijk aangeraden.

Viering bijwonen

Dit betekent dat ook in onze parochies er afgeschaald wordt naar maximaal 30 kerkgangers (exclusief medewerkers) per viering. U dient uw bezoek aan de viering te reserveren via het reserveringssysteem of via het speciale telefoonnummer 06 – 82604863. Reserveren via de websites: www.stpaulusparochie.nl of www.sintludgernu.nl, onder "vieringen".

We vragen vaste kerkgangers, die wekelijks inschrijven, om rekening te houden met medegelovigen die ook graag een keer naar de kerk willen.

Denk aan de mogelijkheid om op doordeweekse dagen mee te vieren! U hoeft zich hiervoor niet aan te melden omdat het aantal bezoekers laag is.

Bij uitvaartvieringen volgen wij de bepalingen die gelden voor de uitvaartbranche. Dit betekent dat dan meer kerkgangers aanwezig kunnen zijn, mits de voorschriften van anderhalve meter etc. in acht worden genomen.

Alle vieringen in de beide eucharistische centra, Groenlo en Lichtenvoorde, zijn thuis in beeld te volgen via www.kerkdienstgemist.nl. In deze en ook andere locaties is er bovendien nog de kerkradio voor hen die hierop aangesloten zijn.

Mondkapjes

Het dragen van mondkapjes in de kerkruijme wordt sterk aangeraden. Dit betekent: zet bij binnenkomst en bij het lopen in de kerk een mondkapje op, zittend op de plaats mag het mondkapje af –

met advies om het op te houden. Bij het ter communie gaan kan het mondkapje vanzelfsprekend af. Mondkapjes worden niet door de parochie verstrekt, dus iedereen dient zelf een mondkapje mee te nemen.

Overige maatregelen

Wat zingen betreft verandert er niets: samenzang blijft niet toegestaan, maar voorzang met enkele zangers wel, rekening houdend met de afstand en beperkt tot maximaal vijf.

In elke kerk waar gevierd wordt zijn vrijwilligers actief die voor een veilige begeleiding zorgen. Samen vormen zij het Coronateam. We zijn hen dankbaar voor hun inzet. Zonder hen kan er geen viering met kerkgangers plaatsvinden.

Alle overige voorschriften die eerder zijn uitgebracht blijven van toepassing. U vindt de protocollen van de Bisschoppenconferentie van de RK Kerkprovincie ook op onze websites.

Allerzielen

Over de viering van Allerzielen, op 2 november, verschijnt een afzonderlijk bericht. Hou de mediakanalen in de gaten en de berichtgeving vanuit uw eigen geloofsgemeenschap.

Tot slot

Wij rekenen op ieders medewerking zodat wij u op een verantwoorde wijze kunnen begeleiden. We zitten allemaal in een ongekende crisis. Wees begripvol, ook naar hen toe die alle maatregelen in goede banen proberen te leiden, denk aan de verantwoordelijkheid die u voor uw medegelovigen draagt, zoek de samenwerking en blijf positief!

Groenlo, 14 oktober 2020

Pastoraal team en
parochiebesturen St. Ludger en St. Paulus

Aalten - H. Helena

Dijkstraat 11, 7121 ES Aalten
T: 0543-47 30 14
E: aalten@sintludger.nl
Bank: NL63 RABO 0300 2166 37 t.n.v. locatieraad
Secretariaat: do- en vr van 10.00u–11.00u

Beheercommissie

Coördinator/voorzitter Frans Stoltenborg
Budgethouder: Tonnie Krabben
Gebouwenbeheer: Joop Theissen
José van Lith

Caritas

Jozephien de Graaf, T: 0543-47 58 31

Coördinator parochieblad SintLudgernu.nl

Harrie Willemsen, T: 0543-47 49 50

Kerkradio: Henk Eijkelkamp, T: 0543-47 20 59

Contactpersoon scholen en kerk: Nina Westendorp

Bredevoort - H. Hart en H. Georgius

Kerkstraat 16, 7126 AM Bredevoort
Bezoekadres: Koppelstraat 16, 7126 AH Bredevoort
T: 0543-45 17 86
E: bredevoort@sintludger.nl
Bank: NL58 RABO 0310 5009 58

Beheercommissie

Voorzitter: Simone van der Sligte
Secretaris: Dick Hijink, Bekendijk 12, T: 0543-45 19 13
Financiën: Angelita Hunting, Officierstraat 1c, T: 0543-45 11 68

Pastoraatgroep

Catechese: Monique Garstenveld, Rini Hahné en
Simone van der Sligte

Caritas

Theo Huntink, T: 0543-45 11 68

Harreveld - H. Agatha

Kerkstraat 38, 7135 JM Harreveld
T: 0544-37 12 42
E: harreveld@sintludger.nl
Bank: NL43 RABO 0325 4000 40
Secretariaat: maandag in de oneven weken 18.00u–19.00u

Beheercommissie

Voorzitter: V. Bokkers, e-mail: harreveld@sintludger.nl
M. Harbers, W. ten Have, L. Schenk

Pastoraatgroep/Voorgangers,

Maria van Uem-de Mooy
Mieke Wessels-Bongers

Caritas

Josefien Stoltenborg, T: 0544-37 52 82

Lichtenvoorde

H. Bonifatius – H. Ludgerus

Rapenburgestraat 21, 7131 CW Lichtenvoorde
T: 0544-37 13 66
E: lichtenvoorde@sintludger.nl
Bank: NL84 RABO 0336 1153 77
Kerksalans: NL62 RABO 0336 1153 85
Secretariaat: Geopend op donderdag van 10:00u tot 12:00u.

Beheercommissie

Voorzitter: Miny Schut-Geerlign, T: 06-5397 9570

Pastoraatgroep

Truus Kemperman, T: 06-4000 3067
Freek Verheijen, T: 06-8232 6457
Ellen Dekkers, T: 06-2265 4812
Nicole Wolterink, T: 06-2862 1195
E: pglichtenvoorde@sintludger.nl

Caritas

Anny Klein Gunnewick T: 0544-37 32 10

Mariënvelde - O.L. Vrouw van Lourdes

Waalderweg 3, 7263 RX Mariënvelde
T: 0544-35 12 30
E: marienvelde@sintludger.nl
Bank: NL74 RABO 0160 0026 48
Spreekuur beheercommissie: elke maandagmorgen
10.00u–11.30u

Beheercommissie

Jan Berendsen, T: 0544-35 12 87/06-5364 7777
Anita Spekschoor, Irma Baks

Pastoraatgroep

Angela Reukers, Truus Berendsen, Romy Ilzereef, Terry
Willemsen

Caritas

Wilma Kolkman, T: 0544-84 26 97

Meddo - H. Johannes de Doper

Goorweg 4, 7104 BA Meddo
 T: 0543-56 96 55
 E: meddo@sintludger.nl
 Bank: NL92 RABO 0132 3055 26
 Secretariaat: di 9.30u–10.30u geopend

Beheercommissie

Voorzitter: Jan Lanting, T: 0543-72 21 53
 Secretaris: Sylvia Ubbink-Zieverink, T: 0543-56 99 15
 Penningmeester: Tr. Kondring-Nienhuis, T: 0543-56 93 40
 Leonie Bent-Overkamp, T: 0543-52 10 17; Remy Zieverink,
 T: 06-1248 2699; Monique te Kieffe, T: 0543-56 96 14

Pastoraatgroep

Joep Dorsthorst, gemeenschapsopbouw, T: 56 94 72
 Lidy Wolters-Zieverink, catechese, T: 56 99 70;

Caritas

Joep Dorsthorst, T: 0543-56 94 72
Beheerder kerkhof: B. Zieverink, T: 0543-56 92 34

Vragender - St. Antonius van Padua

Heelweg 1, 7134 PB Vragender.
 Secretariaat: Heelweg 3, 7134 PB Vragender
 T: 06-27346185
 E-mail: vragender@sintludger.nl
 Bank: NL09 RABO 0336 1153 69
 Giro: NL90 INGB 0001 1961 56
 Parochiecentrum is op eerste en derde maandag van de
 maand geopend van 9.00u–10.00u

Beheercommissie

Coordinator/voorzitter: Angelo Ribbers
 Budgethouder: Bernard Lageschaar
 Gebouwenbeheer/secretaris: Ellen Wiegerinck
 Algemeen lid/notulist: Silvia Spijkers

Pastoraatgroep

Annie Hahné, Marie Ceciel Idink, Hennie ter Bogt,
 Tinie Kerkhoff-Keuning, Bas Gierkink en Jannie Gunnewick

Caritas

Tinie Kerkhoff-Keuning, T: 0544-37 42 53

Beheerder kerkhof

Bennie Schilderink

Winterswijk - H. Jacobus

Misterstraat 18, 7101 EW Winterswijk.
 T: 0543-51 21 58
 E: winterswijk@sintludger.nl
 Bank: NL24 RABO 0371 2191 08.
 Voor kerkbijdragen: NL72 RABO 0371 2031 12
 Secretariaat di, do en vr 10.00u–11.00u

Beheercommissie

Voorzitter: Frank Peeters, 0543-52 31 44
 Secretaris: vacant
 Penningmeester: Henry Reijerink, T: 0543-51 89 82
 Harrie Stotteler, T: 0543-51 80 34

Caritas

Ton Geuijen, T: 0543-51 59 77

Beheerster kerkhof

Cilia Buitink-Konink, T: 06-3098 2655

Zieuwent - H. Werenfridus

Dorpsstraat 41, 7136 LG, Zieuwent.
 Bezoekadres: Ingang Harreveldseweg
 T: 0544-35 12 32
 E: zieuwent@sintludger.nl
 Bank: NL61 RABO 0160 0911 52
 Giro: NL19 INGB 0000 8800 50
 Spreekuur secretariaat : maandag 13.00u–14.00u

Beheercommissie

Voorzitter: Henry Waalderbos, T: 06-23 66 95 31
 Secretaris: Jeannet Stoverinck
 Penningmeester: Eugène Krabbenborg, T: 06-20 99 27 43
 Gebouwen: Anton Storteler, T: 06-22 49 89 82

Pastoraatgroep

Annie Krabbenborg, T: 0544-351863; Jan Nijenhuis T:
 0544-351514; Anton Storteler, T: 0544-351557;
 Liesbeth Vosters, T: 0544-351586

Caritas

Leo Nijenhuis, T: 0544-351846

SintLudgernu.nl

Website en parochiemagazine van de parochie Sint Ludger in
 de Oost-Achterhoek
www.sintludgernu.nl

Redactie

Eveline Zuurbier, hoofdredacteur, E: redactie@sintludgernu.nl,
 T: 06-2124 2143

Frans Stoltenborg

Diaken Cor Peters

Luuk Kouijzer

Romy Stapelbroek, jeugdredacteur

Albert Hulshof, corrector

Beheerder website

Luuk Kouijzer, E: webmaster@sintludgernu.nl

MEDDO

Correspondent

Joep Dorsthorst, T: 0543 – 56 94 72

2020 zet ons klem

Aan het begin van het jaar of vaak nog eerder is men al bezig om na te denken en invulling te geven aan welke plannen, activiteiten wij voor het komend jaar willen organiseren. Vaak zijn het activiteiten die jaarlijks terugkeren. Ook dit jaar waren er een aantal activiteiten vastgelegd. Totdat we het coronavirus tegenkwamen.

De oecumenische viering eerste pinksterdag ging niet door. Later ook niet de Zonnebloemviering in september. De ontmoetingsdag, deze wordt altijd gehouden bij 't Schepersveld in Aalten voor de geloofsgemeenschappen van Aalten, Bredevoort, Winterswijk en Meddo, in mei konden we niet door laten gaan. In 2019 waren er nog 160 voornamelijk ouderen daarbij aanwezig.

Ook in Meddo wilden we dit jaar nog een ontmoetingsmorgen organiseren in oktober. Ook deze ging niet door. Vanaf begin maart tot en met augustus waren er geen vieringen meer hier in de kerk. En ook nu weer worden er vergaande maatregelen genomen om deze vieringen weer (bijna) onmogelijk te maken. Om moedeloos van te worden. Tijd en energie zijn er ingestoken.

In vogelvlucht worden hier alleen maar de veranderingen binnen de kerk aangeroerd aan wat er wel en niet doorging. Wat wel en meestal niet doorging. Ook in ons dagelijks leven is er veel veranderd. Wij zitten met een onzichtbaar monster wat veel onrust geeft binnen de gemeenschap en bevolking. Er zijn al de nodige maatregelen genomen om dit monster te bestrijden. Vele mensen komen in de problemen. Deze kunnen van lichamelijke aard zijn maar ook geestelijk zullen er velen onder te lijden hebben.

Ook binnen de Meddose gemeenschap zijn een groot aantal activiteiten niet doorgegaan zoals de bijeenkomsten van de ouderensoos,

Sfeerbeeld van de ouderensoos

omdat er geen spelletjes meer gedaan mochten worden. Ook bij het jongerencentrum bleven de deuren gesloten. Er kon niet meer gesport worden. Iedereen had er last van.

Miljarden zijn al uitgegeven om deze grote klap zoveel als het kan op te vangen. Maar ondanks dat zullen velen in de problemen komen en weten niet hoe zij dit moeten oplossen.

Onlangs kregen we een brief van de voorzitter van de Parochiele Caritas Instelling. (PCI) Ook hij constateert dat er veel van de gebruikelijke activiteiten geen doorgang hebben gevonden vanwege het coronavirus. Hij vindt dit begrijpelijk, maar verbaast zich er wel over dat er daarnaast nauwelijks individuele hulpvragen komen.

Er zijn inderdaad diverse instanties aanwezig, waarbij aangeklopt kan worden wanneer men hulp nodig heeft in deze zeer moeilijke tijd waarin we leven. De voorzitter had verwacht dat er in het huidige tijdsgewricht meer

mensen in de knel zouden komen waardoor er een grotere vraag naar ondersteuning zou zijn.

Zijn vraag is of er binnen uw geloofsgemeenschap mensen aanwezig die behoefte hebben aan individuele ondersteuning. Wij als beheercommissie en pastoraatgroep kennen die gevallen niet, maar vaak worden deze binnenskamers gehouden en heeft men er geen weet van.

Maar misschien zijn er toch wel mensen die behoefte hebben aan een gesprek. Of deze tot een oplossing, verlichting van het probleem zullen leiden weet ik niet. Misschien om daarover alleen al te praten kan opluchting geven.

Is die behoefte wel aanwezig om er over te praten, trek aan de bel bij de leden van de beheercommissie en pastoraatgroep. Namen en telefoonnummer kunt u vinden op blz. 19 van het parochieblad.

WINTERSWIJK

Correspondenten

Wilhelmien Wolters

E: winterswijk@sintludger.nl

Overleden

Bennie Wolterinck, hij was 87 jaar.

Jac de Groot, hij was 78 jaar.

Wij wensen de nabestaanden sterkte toe met dit verlies en hopen dat ze de kracht vinden om verder te gaan.

Voedselbank

Voor de maand november vragen wij blikgroente en voor de maand december vragen wij of u blikjes ragout en vis en dergelijke in de daarvoor bestemde manden achterin de kerk wilt leggen. Dank namens de mensen van de voedselbank.

Oproep

Beste dames van de heilige Jacobus geloofsgemeenschap. Tot u allen richten wij ons als bestuur van het r.-k. dameskoor met de vraag:

Als u kunt zingen en u draagt het zingen in de kerk een warm hart toe, om u dan op te geven als komend lid van het dameskoor. Dit is zeer nodig om het koor in stand te kunnen houden. Met het aantal leden dat we nu nog hebben is dit niet zo lang meer mogelijk. Dit zou een pijnlijk en verdrietig verlies zijn voor onze geloofsgemeenschap. Als u kunt zingen...kom dan en zing mee.... Woont u in een andere geloofsgemeenschap van de Sint Ludger parochie? Winterswijk is niet ver gelegen en wij zeggen u als bestuur een hartelijk welkom toe. Kom ons koor versterken

en belt u voor opgave a.u.b. 0543- 538704.
Riet van Zonsbeek, secretaris.

Bezinning

Lieve God, U maakt het ons soms heel moeilijk. Er zijn zoveel tekenen aan de hemel en op aarde, dat het niet goed gaat en er is zo weinig wat wij er tegen kunnen doen. Laat de mensen hun ogen eens wat verder opengaan zodat wij met elkaar Uw schepping nog kunnen proberen te redden. Voor ons zelf en de mensen om ons heen.

November

Geen spoor meer van de zomer, al haast weer winter. Er zijn nogal wat mensen die niet zo van deze tijd van het jaar houden. November werkt soms op je gemoed zeggend. Het is een donkere maand, een tijd waarin je gedachten makkelijk gaan naar de sterfelijkheid van alles wat leeft. De bladeren vallen van de bomen, het is vaak mistig en de duisternis komt al vroeg. In deze donkere tijd gedenkt de kerk op de eerste dag van de maand alle heiligen en de dag erna denken we aan onze eigen doden, de mensen die niet officieel heilig zijn verklaard maar voor ons van levensbelang waren en zelfs nog zijn. Door dat gedenken kunnen we ook tot danken komen. Je merkt het vaak tijdens uitvaarten hoe mensen naast gevoelens van verdriet ook soms onverwacht ontdekken hoe dankbaarheid hun kracht geeft om verder te gaan. Dankbaarheid voor de mooie herinnering en,

dankbaar voor het voorgeleefde, waardoor zij gesterkt worden om met dat voorbeeld hun levensweg te vervolgen. Gedenken en danken: daar is rust voor nodig en stilte, en november kan ons die ingetogenheid brengen. We kunnen stil worden bij de heilige en gewone mensen. Deze maand geeft ons daar de tijd voor. Aan alle heiligen denken en God voor het voorbeeld van alle heiligen bedanken is wat vaag, maar misschien is er wel een voorbeeld bij dat u aanspreekt. De patroonheilige, de heilige Jacobus of de heilige Lud-

ger. In de maand november gedenken we meerdere heiligen zoals op 7 november de heilige Willibrord. Deze zette zich in voor een wereld als veilig huis voor alle mensen. Of 11 november Sint Maarten. Deze gaf als soldaat zijn mantel af aan een bedelaar, werd vervolgd als monnik en later bisschop van Tours. Daarom bedelen kinderen met lampionnen op deze dag zingend om lekkers en snoepgoed. Maar ook mogen we denken aan en danken alle mensen waarvan wij houden.

BREDEVOORT

Correspondent

Dick Hijink, E: DBHijink1952@kpnmail.nl

Mededelingen

Overleden

29 september 2020: Dhr Engelbert Ebbers leeftijd 84 jaar

We wensen de familie veel kracht en sterkte toe bij dit verlies.

Deurcollecte Parochiële Caritas

Zondag 29 november 2020

Parochieavond

De beheercommissie van de r.-k. kerk van Bredevoort en het parochiebestuur SintLudger nodigen u van harte uit voor een parochieavond. Deze avond zal, in verband met de coronamaatregelen, worden gehouden in het Grachthuys.

Datum: 5 november a.s.

Aanvang: 20.00 uur.

De avond zal in het teken staan van de procedure die zal leiden tot het onttrekken van het kerkgebouw aan de eredienst.

Ik mis je wandeling

De 3e Ik-mis-je-wandeling in Bredevoort was gepland op zondag 15 november om 14.30 uur

Op deze zondagmiddag wilde Bredevoort stil

staan bij de overledenen van wie zij gehouden hebben en die zij nu moeten missen. Helaas kan deze wandeling geen doorgang vinden door de corona perikelen. Wij hopen dat deze wandeling volgend jaar weer doorgang kan vinden.

novembermorgen bij Bredevoort

AALTEN

Correspondenten

Annie ter Hedde

Mia Bijen, E: jomiby@hotmail.com

Familiekroniek

Overleden

Ria Neerhof-Koenders:

* 11-07-1958 - † 18-09-2020 in de leeftijd van 62 jaar

Rikie Onstenk-Sheridan:

* 30-03-1932 - † 20-09-2020 in de leeftijd van 88 jaar

Huwelijk

In het huwelijk getreden op 25 september zijn: Frank Kappel en Esther Klein Entink

We wensen hen een liefdevolle toekomst toe.

Voedselbank

Omdat de coronacrisis nog niet voorbij is, zelfs is toegenomen, is de voedselbank voor veel mensen nog steeds heel belangrijk.

Wilt u in de maand november en december weer uw bijdrage leveren met producten voor de voedselbank? Heel fijn!

Wij verzoeken u dan sinterklaas- en/of kerst artikelen, zoals speculaas of chocolade in de voedselbankmand in de Mariakapel te leggen. Dit voor iets extra's in deze bijzondere maanden.

Onze hartelijke dank hiervoor namens de P.C.I. Aalten..

Een schone kerk

Wie wil niet, als je al komt, in een schone kerk zitten?

We zijn dringend op zoek naar mensen,

zowel mannen als vrouwen, die willen helpen, dat de boel in de kerk netjes op orde is. Door ziekte en overlijden van enkele schoonmaakmedewerkers is de groep wel erg klein geworden. Dus vandaar deze oproep: kom om de overgebleven leden van de schoonmaakploeg te ondersteunen en hen helpen. Zij staan er nu met 4 leden alleen voor en velen zijn op leeftijd. Vooral jongeren zijn heel welkom.

Uw beurt is in onderling overleg en er wordt gewerkt met teams van 2 personen.

Dus laat s.v.p. iets van u horen, door te bellen of te mailen met Annet Beckers, T: 0543-475219 of e-mail: peterbeckers@gmail.com

November....

een maand van herdenking en bezinning.

Allerheiligen: We beginnen al op zondag 1 november tijdens het hoogfeest van 'Allerheiligen' om 9.30 uur onze heiligen te herdenken en te eren in de eucharistieviering.

Allerzielen: Op maandag 2 november herdenken we al onze dierbaren, die tijdens ons leven zijn overleden. We doen dit in een bijzondere viering waarin nabestaanden uitgenodigd worden en kaarsjes aansteken bij het kruisje van hun overleden familieleden. Hun namen worden genoemd, hetgeen een bijzondere dimensie aan de viering geeft.

Op maandagavond om 19.00 uur herdenken we deze overledenen in onze St. Helenakerk te Aalten met als voorganger Hans de Graaf in een woord- en gebedsviering.

Sint Maarten: De officiële datum van 'Sint Maarten' is op 11 november, maar wij herdenken hem zondag op 15 november in de St. Helenakerk in een woord- en gebedsviering met Hans de Graaf. Sint Maarten diende als militair in het Romeinse leger en werd na vijftig jaar krijgsdienst christen en later kluizenaar. Maar hij is het meest bekend door zijn daad van barmhartigheid. Op een dag deelde hij zijn mantel met een arme bedelaar. In een droom nadien, zag hij dat hij zijn halve mantel met Jezus had gedeeld.

Sint Caecilia: Op zondag 29 november vieren we Caeciliafeest in een woord- en gebedsviering. Zij is de patrones van het R.K. herenkoor. Eind november begint de 'Advent', de periode van voorbereiding op kerst. Het feest van de geboorte van Jezus op Kerstmis.

Deze voorbereiding is een periode van bezinning: - Wat betekent voor ons de geboorte van Jezus. - Wat betekent het Christelijke geloof voor ons? - Stilstaan bij wat je werkelijk gelooft. Voor ieder zal dat anders zijn.

Bezinning, stilstaan bij het doel in je leven. Bezinning, of retraite – je terugtrekken – is een manier om je in je geestelijke leven te verdiepen, je christelijke geloofsleven inhoud te geven. Een mens leeft immers niet van brood alleen. Misschien ben je in naam katholiek, maar wat betekent dat? Ook daar gaat een goede bezinning over. Een bezinning bied je de kans rustig enkele essentiële zaken in het leven te overwegen: wie ben je, hoe verhoud je je tot andere mensen, welke plaats neemt geloof in, jouw geloof in God, in jouw leven? Bezinning kan heel bezielend werken als je er voor openstaat.

Hemdener Kreuzviering

Samen met de Duitse geloofsgemeenschappen uit Barlo en Hemden vierden we als Aaltense Sint Helena geloofsgemeenschap de jaarlijkse 'HemdenerKreuz-viering', een herdenking aan de gastvrijheid, die ons ten deel viel in de tijd na de reformatie, toen het de Nederlandse rooms-katholieken verboden werd in eigen land de eucharistie te vieren en zij net over de grens in een kapel samen met de Duitse gemeenschap wel de eucharistie konden vieren. Dit jaar viel de datum op

Let's do it!

KEEP OUR CHURCH CLEAN

en symbolen: "Diese Symbolen oder ein Kreuz an die Wand, zu Hause, braucht man eigentlich nicht. Aber was wir alle wohl brauchen ist den Glauben in Jesus Christus und alles was Er uns gelehrt hat". Mooie en duidelijke woorden.

Het was zoals vele voorgaande jaren een mooie internationale viering. Hoewel de viering dit jaar soberder was, aangepast in verband met de coronamaatregelen, was er geen eucharistieviering en communie uitreiking en naderhand geen gezamenlijk koffiedrinken.

Wel kon er nog gezellig nagepraat worden met de aanwezigen. In deze regio verstaat men elkaar goed in elkaars talen en helemaal als we 't plat praat met mekaar.

Jammer géén.....

Warm ontmoeten, de juiste typering voor de ontmoeting van ouderen, die moeilijk naar de kerk kunnen komen. Deze ontmoetingsmorgen, met eens per twee jaar een gezamenlijke zie-

kenzalving, zou op donderdag 10 september geheel in het teken van elkaar terugzien in de kerk hebben gestaan, ware het niet dat corona dit jaar de spelbreker was.

De kerk, waar veel van deze mensen lang te kerk gingen, maar waarbij het met het ouder worden steeds moeilijker gaat, organiseert jaarlijks een morgen voor ouderen. Op deze morgen zouden deze mensen thuis opgehaald worden en naderhand weer thuisgebracht worden.

Het is jaarlijks weer een bijzonder terugzien van elkaar en betekent veel voor oude mensen.

Helaas kon deze ontmoetingsmorgen, die gepland stond op donderdag 10 september 2020, door de coronacrisis niet doorgaan.

Herenkoor

Op zondag 29 november vieten we de feestdag van Sint Caecilia, de patroonheilige van de kerkmuziek en de kerkkoren. Op deze dag wordt het beste beentje door de zangkoren naar voren gezet en heel vaak met een nieuwe mis of een nieuw meerstemmig lied. Gezien de huidige coronaproblemen is dit nu helaas niet haalbaar maar wel kunnen we onze goede kant uit het verleden naar voren brengen. Daarom is besloten om een dienst te verzorgen zonder koor maar wel met koorleden welke samen met u luisteren naar mooie liederen uit ons verleden. Hans de Graaf gaat voor en zal niet alleen de koren maar ook de eerste zondag van de Advent en het nieuwe kerkelijk jaar gedenken.

Het Brood der Aarde

Hét thema van onze dankdienst voor de oogst op zondag 20 september 2020. Onze aarde, een groot wonder, een schepping van God. Deze aarde lijkt op drift te zijn door blind gedrag van ons mensen.

De vruchten, het brood dezer aarde, dienen gedeeld te worden.

Vandaag hebben we God bedankt voor deze vruchten der aarde én dat we nog kunnen delen met hen die minder hebben.

Het altaar was versierd met brood en bloemen. "Kijk naar deze versiering, wat een rijkdom. Dit alles is niet vanzelfsprekend voor iedereen. Er is nog veel honger en armoede op deze aarde. Dank u moeder aarde, dat u nog vruchten voortbrengt. Het wonder van zaaien, poten, bloeien en groeien en dan te kunnen oogsten; laten we er zorgvuldig mee omgaan en dankbaar zijn."

Dát was onze intentie van deze viering vandaag. "Het gebruik van de voedselbank neemt toe en dat is verontrustend in deze weelderige tijd, waarin wij nu leven. Delen met elkaar word vermenigvuldigen en brengt vreugde voor allen."

Dit waren de mooie woorden van voorganger Hans de Graaf.

Het werd in verband met de coronaperiode een eenvoudige viering waarin de voorganger

woensdag 16 september. Alledrie geloofsge-meenschappen dragen de naam Sint Helena als patroonheilige.

Een viering in twee talen, uiteraard in de Nederlandse en de Duitse taal. Er werd samen gebeden en gezongen in deze twee talen.

De Duitse priesters die voorgingen: em. Pfarrer Wilfried Hagemann, een vriendelijk lachende man van 81 jaar, verbonden aan de Sankt Georg Gemeinschaft in Bocholt én een jonge Kaplan Lukas Hermes verbonden aan de Liebfrauen Kirche ook in Bocholt.

Hans de Graaf verzorgde de Aaltense bijdrage aan de viering met het voorlezen van een verhaal over een koperen slang.

Kaplan Hermes haakte hierop in. In zijn overweging sprak hij over kruisen, beelden

ons op het hart drukte te leven niet alleen voor onszelf, maar te delen met anderen. De communie uitreiking tijdens een gebedsviering is nog steeds niet mogelijk, maar sterkt ons verlangen naar het delen van het 'Heilig brood'. Er werden mooie liederen ten gehore gebracht via een CD opname met de teksten op scherm, maar meezingen mocht helaas nog niet o.a. naar het lied 'Ecce Panis Angelorum', 'Looft God in zijn heiligdom' en 'Het brood in de aarde gevonden'. Zeer toepasselijke liederen bij het thema: 'Dankbaar zijn voor de vruchten der aarde'. Ook Maria werd niet vergeten in de viering, we richten ons tot haar met het lied: 'God groet u zuiv're bloeme'. Als slotlied was gekozen voor de vrede met het lied: 'Kom laat ons opgaan naar de berg, waar God de vrede leert'. Een mooie afsluiting van de viering. En na deze themaviering was er een gezamenlijk koffiedrinken met iets lekkers en even napraten.

Zomergasten

Nee we hebben het niet over het programma 'Zomergasten' op TV. We bedoelen met zomergasten mensen die op de donderdagse inloophmorgen even de kerk binnenkomen om een bezoekje te brengen, een kaarsje op te steken of gewoon even de kerk van binnen te bekijken. Dat kan op donderdagmorgen, dan is het parochiecentrum geopend. Vaak zijn het vakantiegangers of Aaltenaren van een andere religie.

Bent u niet bekend met de inloophmorgen? Dan even een uitleg hierover: de donderdagse inloophmorgen, naam 'Over de Brug', is een gezellige vrije inloophmorgen om samen een kopje koffie te drinken en bij te praten. We beginnen rond 9.45 uur, nadat er eerst een ochtendgebed met of zonder eucharistie plaats gevonden heeft in de sacristie of kerk. Overigens bent u ook welkom deze viering bij te wonen om 9.00 uur. Na de viering drin-

ken we een kopje koffie met elkaar. In de vakantietijd kregen we regelmatig bezoek van mensen, die in Aalten op een camping verblijven of een fietstocht maken en denken 'we lopen even de kerk binnen'. De een wil graag de kerk van binnen zien, de ander wil graag een kaarsje opsteken voor Maria en weer een ander heeft belangstelling voor de gebrandschilderde ramen. Altijd is het weer leuk dat er gasten binnenkomen. Ze krijgen, op hun verzoek, een rondleiding en hen wordt een kopje koffie aangeboden, waardoor ze blij verrast zijn. Natuurlijk wordt dan met elkaar gepraat en gevraagd; wat is uw belangstelling, bent u in Aalten op vakantie en waar komt u vandaan? Zo leer je 'vreemden' kennen. Ja, hier in de Achterhoek wordt vaak in het Achterhoeks gezegd,

als we de mensen niet kennen: "dat bunt vrömden", maar niet voor lang. De 'vrömden' komen vanuit heel Nederland en zelfs uit Duitsland en zijn van alle gezindten. Altijd heel gezellig. Ook in 2019 mochten we geregeld bezoek ontvangen van zomergasten, we hebben ze hartelijk welkom geheten en veelal samen gepraat en koffie gedronken. Maar in 2020 veranderde dat door die vervelende coronacrisis. Na een rustige zomer betreffende de inloophmorgen, deze kon niet doorgaan door de coronacrisis, er was geen plaats voor meerdere mensen om 1,5 m afstand te houden van elkaar, kregen we deze zomer weinig bezoek van 'vreemden' of eigenlijk helemaal niet, omdat er na de ochtendgebed viering alleen intern koffie gedron-

ken kon worden.

Toch kregen we nog onverwacht bezoek van een 8-tal gasten. Onverwacht, omdat de kerk helemaal niet geopend was op deze woensdagmiddag 23 september.

Ik, Mia, fietste langs onze kerk en zag een aantal mensen met hun fietsen op het kerkplein staan. Ik benaderde hen en vroeg of ze misschien even in de kerk wilden kijken? Het bleken Duitse gasten te zijn, die even wilden pauzeren. Hun antwoord was: "Ja, nu het ons zo vriendelijk aangeboden wordt." Dus via de zij-ingang gingen we naar binnen om hen de kerk aan de binnenzijde te tonen en gezellig wat informatie over elkaar uit te wisselen. Deze mensen waren al fietsend in de omgeving om meerdere kerken te bekijken. Onze kerk ziet er aan de binnenzijde vrij eenvoudig uit, hetgeen men mooi vond. Hun mening hierover: "een mooie rustige kerk, met mooie lichtinval en een goede akoestiek". En men pakte mooi de gelegenheid om gebruik te maken van het toilet. Allemaal waren we blij, de Duitse gasten omdat ik toevallig langs kwam en hen aanbood de kerk van binnen te bekijken en ik omdat ik hierover een mooi artikel kon schrijven.

De 6 Duitse gasten kwamen allemaal uit de omgeving van Münster, dorpen uit de omgeving, zoals Altenberge, Telgte, Nottuln en Greven, ze zijn een vriendengroep. Men dankte voor de gastvrijheid. We namen afscheid van elkaar, ik maakte nog een foto van het gezelschap, mannen en vrouwen, en beloofde hen het artikel toe te mailen. Het voelt altijd prettig wanneer mensen belangstelling tonen voor onze kerk. Danke dafür.

VRAGENDER

Correspondent

Hemmy Severt, E: hemmysevert@caiway.nl

Kroniek

Gedoopt

Op 26 september 2020 is in Lichtenvoorde gedoopt Laura Valentina dochter van Dennis Wallerbos en Giacomina Raddao.

Wij feliciteren de ouders van harte met de doop van hun dochter en heten haar welkom in onze geloofsgemeenschap.

Overleden

Op 24 september 2020 is overleden mevrouw Leen Sonderen-Hegeman.

Zij werd 93 jaar. We wensen de familie veel sterkte en kracht voor de komende tijd.

Wijziging

Met directe ingang is het e-mailadres hemmysevert@upcmail.nl vervangen door hemmysevert@caiway.nl. Dus in de toekomst het nieuwe adres gebruiken om een artikel aan mij door te sturen.

Alvast bedankt

Allerzielen

Op 1 november gaan we Allerzielen vieren met het bezoek aan ons kerkhof.

We gaan ons daarbij houden aan de regels van het RIVM dus 1,5 meter afstand en desinfecterende middelen bij de ingang. Er zal een vrijwilliger aanwezig zijn om de nodige aanwijzingen te geven.

Omdat in deze viering in de vorige jaren veel mensen aanwezig waren en de 1,5 meter afstand dan waarschijnlijk nog geldt is het

nodig dat u zich vóór 29 oktober opgeeft via de mail: vragender@sintludgernu.nl of indien u niet over internet beschikt via T: 06-8260 4863

Mocht het aantal aanmeldingen te veel worden voor de dienst in de kerk, dan is er de mogelijkheid na de dienst aan te sluiten voor het bezoek aan het kerkhof.

Op het moment van dit schrijven waren de RIVM regels zo, dat er geen gelegenheid is om koffie te drinken na afloop

Hoorzitting

Naar aanleiding van het bestuurlijke beleids- en gebouwenplan 2018 van de parochie Sint Ludger is het besluit genomen om een aantal kerken af te stoten. Hiervoor is men niet over één nacht ijs gegaan. Uit statistieken blijkt dat er op alle fronten een teruggang is te zien, bijvoorbeeld in ledenaantal, in kerkgangers, in vrijwilligers in de kerngroepen, in financiële middelen en ook het pastoresteam wordt kleiner. Dit blijkt uit de cijfers over de afgelopen jaren. Er zullen maatregelen moeten worden genomen, en het afstoten van een aantal kerken is één van deze maatregelen. Inmiddels heeft het bisdom ingestemd met het in gang zetten van de onttrekking van deze kerken. In het stappenplan van de onttrekking horen ook twee hoorzittingen voor alle parochianen.

Op dinsdag 6 oktober was de eerste hoorzitting in onze kerk.

Tijdens deze bijeenkomst heeft het parochiebestuur het voorgenomen besluit tot verkoop van de onze kerk nog eens nader toegelicht en de al genomen stappen doorgenomen. Vervolgens gaf pastoor De Jong uitleg aan

de onttrekking en wat de bedoeling is van deze avond. De aanwezigen konden op- of aanmerkingen plaatsen bij het voorgenomen besluit tot onttrekking en eventuele alternatieven aandragen. Hier werd door een aantal mensen gebruik van gemaakt.

Dit alles wordt vastgelegd door een notulist en aan het eind van de avond door hem voorgelezen om te controleren of alles goed genotuleerd is.

Dit verslag gaat naar het bisdom, samen met het besluit van het bestuur om onze kerk aan de goddelijke eredienst te onttrekken. Het weegt mee in het uiteindelijke besluit van het bisdom tot onttrekking. Hiervan zal een decreet worden uitgevaardigd. Men heeft na uitvaardiging en openbaarmaking van dit decreet 10 dagen de tijd om aangetekend hierop te reageren.

Tot slot worden door de pastoor en het bestuur de aanwezigen bedankt en de avond wordt afgesloten met een gebed en het Weesgegroet.

De beheercommissie is momenteel in overleg met pastoresteam en bestuur over de onttrekking van onze kerk aan de goddelijke eredienst, maar ook over het vieren van 150 jaar r.-k.-kerk in Vragender. We zijn nog in discussie over de data voor deze twee gebeurtenissen. Ook over de invulling van deze vieringen, in het bijzonder de jubileumviering wordt nagedacht. Zeker nu de coronamaatregelen weer zijn aangescherpt, moeten we misschien wel alternatieven zoeken.

Mocht u nog wensen of ideeën hebben, laat het ons weten.

LICHTENVOORDE

Correspondent

Vacant

webredacteur: Guus Hulshof

E: guushulshof@live.nl

Hartelijk welkom!

Met ingang van oktober is de administratie op de pastorie in Lichtenvoorde weer geopend. Elke donderdagochtend van 10.00 tot 12.00 kunt u terecht voor het opgeven van intenties. Leden van de pastoraatgroep zijn die ochtend ook aanwezig in de Ludgerzaal. Zij verwelkomen u graag. Het is een ochtend om elkaar te ontmoeten. Waar tijd is voor een praatje. Waar u gezelligheid kunt vinden en een lekker kopje koffie of thee. Opgeven hiervoor is niet nodig en het is volgens de richtlijnen van de RIVM georganiseerd.

U bent van harte welkom!

Dankdag voor gewas

Zondag 4 oktober, op de naamdag van St. Franciscus, stond de viering in het teken van een oogst en dank viering. Op deze dag waar geloof en natuur hand in hand gaan, hebben wij onze dank uitgesproken voor al het gewas en al het goeds wat wij ervaren. Voorin de kerk heeft de werkgroep een mooi stuk opge maakt met diverse mooie producten die de natuur ons geeft (zie foto).

Hartelijk dank daarvoor, het resultaat was prachtig.

Voor deze viering was gevraagd om levensmiddelen mee te brengen voor de voedselbank. Een bijdrage voor mensen waarvoor het niet zo vanzelfsprekend is

en het met minder moeten doen. Tijdens de offerande kon de pastoraatgroep maar liefst drie volle manden naar voren brengen.

Een mooie bijdrage voor de voedselbank die ervoor gaat zorgen dat het goed terecht komt.

Parochieavond

Beste parochianen van de kerk van de HH. Bonifatius en Ludgerus in Lichtenvoorde binnen de parochie St.-Ludger.

Het is nu hoog tijd om u te berichten over uw geloofsgemeenschap. Er zijn positieve ontwikkelingen en ook grote zorgen.

Het team van pastores en het parochiebestuur St. Ludger zijn dankbaar voor de goede ontwikkelingen die zich bij u in Lichtenvoorde voordoen. Veel vrijwilligers zetten zich met hart en ziel in. Het zijn de plaatselijke dragers van uw geloofsgemeenschap. Zonder mensen te willen vergeten denken wij aan de klussengroep. Deze groep, handig en vol energie, zet zich in voor het kerkgebouw en pastorie. Heel belangrijk is ook de bezetting van de pastoraatsgroep. Want al ons handelen is ten dienste van het pastoraat. Het is onze kernfunctie. In sacramenten en liturgie, in geloofsoverdracht en geloofsverdieping ervaren wij de nabijheid van God. Het is bemoedigend dat leden van de pastoraatsgroep daarbij ondersteuning geven aan onze pastores. Onze drie pastores die het pastoraat behartigen in 16 geloofsgemeenschappen in de Oost-Achterhoek. Inmiddels is pastor Ronald den Hartog met ingang van 1 februari 2021 benoemd als pastoor in de parochie te Mijdrecht. Het is niet duidelijk of er vervanging komt. Wij zijn ook andere groepen dankbaar voor het werk dat zij verrichten. Van koor tot schoonmaak, van lectrices tot kosteren en nog veel meer mensen.

Alle werkzaamheden in een geloofsgemeenschap zijn te herleiden tot vier pijlers: liturgie (de vieringen in de kerk), de diaconie (omzien naar de noden dichtbij en veraf), de catechese (geloofsoverdracht en – verdieping) en de gemeenschapsopbouw (hoe verbind je alles met elkaar tot een gemeenschap die hiervoor zorg draagt en ook zorgt voor de stoffelijke

kant, zoals de financiën en de gebouwen). De laatste pijler wordt verzorgd door de beheercommissie van uw gemeenschap. Het is een groep waar alle lijnen en activiteiten samenkomen, waar overzicht wordt gehouden en die de vrijwilligers met elkaar verbindt. Over deze groep nu zijn zeer grote zorgen.

In de laatste periode is de beheercommissie zwaar onderbezet. Gedurende een lange periode kan men niet meer spreken van een groep. Slechts één persoon vervult alle taken met héél veel inzet en met ondersteuning van een lid van het parochiebestuur. Natuurlijk is men op zoek gegaan naar aanvullingen. Dat heeft niet geleid tot een normale bezetting van de beheercommissie. Ook deze ene persoon, heel begrijpelijk, legt per 1 januari 2021 haar functie neer.

Het niet aanwezig zijn van een beheercommissie in het van ouds katholieke Lichtenvoorde is de bijl aan de wortel van uw geloofsgemeenschap. Daarover maken wij ons zeer grote zorgen.

Het is daarom tijd om 'de koppen' eens bij elkaar te steken en naar oplossingen te zoeken.

Daarom nodigen wij u uit voor een parochie-

avond voorlopig gepland op donderdag 19 november 2020 in de Bonifatiuskerk, aanvang 20.00 uur.

Op deze avond vertellen wij u over de ontwikkelingen in onze parochie en gaan vooral in op het goede en de zorgen binnen uw geloofsgemeenschap.

Noteert u deze avond vast in de agenda. Mocht deze avond in verband met het coronavirus niet door kunnen gaan dan laten wij u via de bekende kanalen tijdig weten.

In verband met de coronamaatregelen dient u zich van te voren aan te melden op de website via het vieringenoverzicht of per telefoon 06-8260 4863.

Indien het aantal aanmeldingen te groot is voor de toegestane plaatsen van de kerk in deze Coronatijd, zullen wij een tweede avond organiseren. Wij maken dat later bekend.

Wij hopen op uw aanwezigheid. Hartelijk welkom!

*Met een vriendelijke groet,
De beheercommissie van de kerk van de
HH. Bonifatius en Ludgerus
het team van pastores in de Ludger- en
Paulusparochie
het parochiebestuur St.-Ludger*

HARREVELD

Correspondenten

W. Taken en L. Schenk

Website redactie: Miranda Krabben

E: harreveld@sintludger.nl

Mededelingen

Overleden

Op 6 oktober 2020 mevrouw Agnes Klein Gebbink-Sprenkelder op een leeftijd van 69 jaar. Wij wensen de familie veel sterke.

Inleveren intenties

Voor de uitgave van december 2020/januari 2021: voor 2 november 2020.

Voor de uitgave van februari 2021: voor 4 januari 2021.

Door de aangescherpte corona maatregelen hebben we het spreekuur moeten stopzet-

ten. De intenties met geld in een enveloppe, mogen in de brievenbus in de deur van het parochiecentrum. Wij zullen ervoor zorgen dat deze op de gewenste datum zal worden voorgelezen.

Doopviering

De doopvieringen zijn voortaan in Lichtenvoorde. In verband met het coronavirus wordt per viering een kind gedoopt.

Opgave via het centraal secretariaat: secretariaat@sintludger.nl.

Kerkbijdrage

Hierbij de melding voor de mensen wie ons gemachtigd hebben om de kerkbijdrage te mogen incasseren. Deze incasso zal in

november plaatsvinden. Indien er vragen zijn hierover neem dan via mail contact op via E: harreveld@sintludger.nl.

Allerzielen

*Zo goed de namen weer te noemen
van onze dierbaren die overleden zijn.
Zolang ze in onze herinnering leven,
zullen ze niet echt gestorven zijn.
Een brandend lichtje op hun graf,
een bloem van ik ben je nog niet vergeten,
en wie hier langs komt zal het weten,
die hier ligt wordt nog steeds gemist.
Geleidelijk aan zal het verdriet wel slijten.
Maar ondanks alles, de heimwee blijft
naar hoe het was, het samen leven.
Dan is het goed om aandacht te geven.*

Rita Arends

ZIEUWENT

Correspondenten

Anneke Kouijzer en Jos Lageschaar
E: ludgerzieuwent@gmail.com

Pastorie: wonen & zorg

Eindelijk is het zover: de grote pastorie in Zieuwent gaat verbouwd worden. De nieuwe bestemming zal hopelijk vanaf eind dit jaar 'Wonen & 24uurs-zorg' mogen zijn. Vijf jaar geleden werden de plannen gelanceerd voor een Max-Huis, eveneens met woon/zorgconcept. Maar helaas bleek dit initiatief uiteindelijk toch niet haalbaar. Een teleurstelling voor zeer velen, zeker voor de beheercommissie van de H. Werenfridus. Nu echter, na vele besprekingen door Zieuwents Belang met zeer diverse instanties, de nodige rondleidingen door het gebouw en opnieuw vergaderen over mogelijke oplos-

singen voor de nodige aanpassingen, zijn alle partijen akkoord. De aanvraag 'wijzigen omgevingsvergunning' ligt sinds 21 september 2020 bij de gemeente Oost Gelre op tafel, zoals in de Elna te lezen is.

Een kleine impressie

Aan de buitenkant van het monumentale gebouw zal er weinig veranderen; het is immers een rijksmonument.

(De benodigde isolatiewerkzaamheden zullen dan ook aan de binnenkant plaatsvinden.) De oude hoofdingang aan het Kerkplein wordt een nooduitgang. Het oude koetshuis (de grote deuren aan de Harreveldseweg) zal de functie van hoofdingang krijgen.

Nu hangen hier nog de verwarmingsketels, zij krijgen boven op zolder een nieuwe plaats.

De keuken en bijkeuken worden één geheel en krijgen een grote opening naar de nieuwe gezamenlijke huiskamer. Deze komt aan de achterzijde van het gebouw, waar nu de Hof van Olijven (de schoppe) is. De achtergevel gaat er totaal anders uitzien. Er komt veel glas aan de tuinzijde, zodat de bewoners straks ruim uitzicht hebben op de prachtige Pastoorstuin. Ook een mooie uitkijk op de Harreveldseweg is dan mogelijk gemaakt.

In totaal komen er 13 woonappartementen. Het secretariaat, de pastoriekapel en de grote vergaderzaal worden verbouwd tot 3 appartementen voor echtparen, allen voorzien van douchegelegenheid.

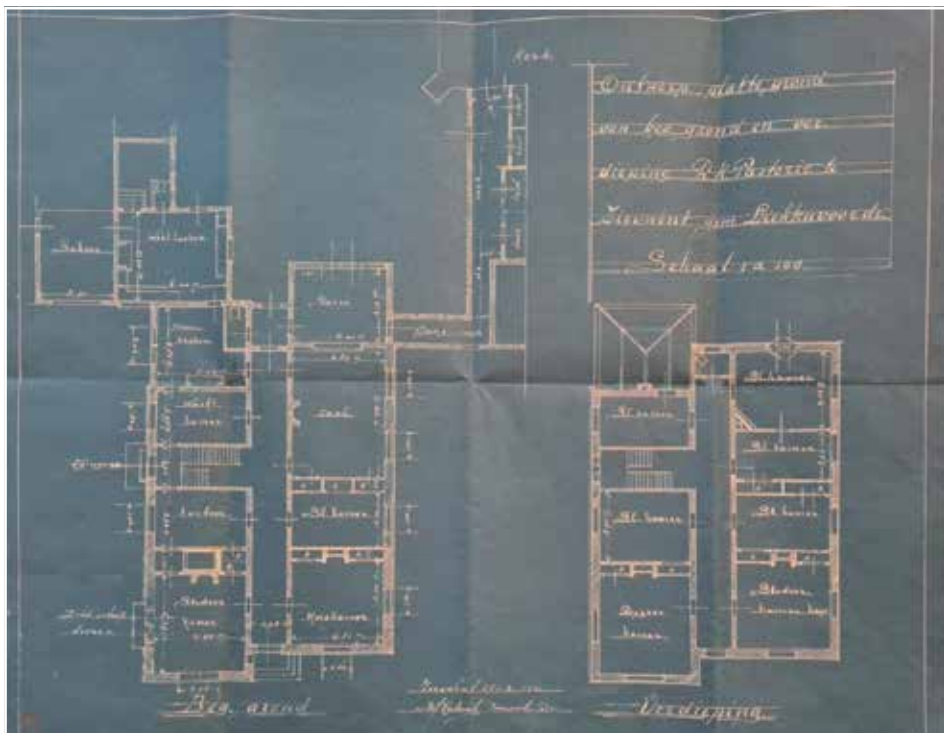
In de zijvleugel, het oude EHBO-vertrek ('Zwaluwennus') wordt een topkamer gerealiseerd. Tevens komt hier een kleine unit voor de 'slaapwacht' (24-uurszorg).

In de serre en de twee kleine vergaderzalen komen kamers voor alleenstaanden.

In de hal bij de trap komt een lift.

Boven komen de rest van de eenpersoonskamers plus nog twee grote wasgelegenheden met hulpmiddelen.

De zolder wordt voorzien van een dubbele vloer, waarin alle leidingen weggewerkt kun-

Archief: Plattegrond pastorie

nen worden. Verder heeft de ruimte hier geen functie.

Een karwei, dat zeer nauw luistert, is het opnemen van de originele grote marmeren vloertegels in de gang. Deze worden veilig opgeslagen, zodat ze na de isolatiewerkzaamheden en op hoogte brengen van de vloeren teruggeplaatst kunnen worden.

De glas-in-loodschuifdeuren en de glas-inloodramen, de oude paneeldeuren met hun originele klinken, de gestucte ornamenten op de plafonds, de oude schoorsteenmantels: alles moet volgens de regels van de Rijksmonumentenwacht ongeschonden en bewaard blijven.

Dit heeft geleid tot een aantal creatieve maar zeer functionele oplossingen, zoals voor de brandpreventie (innovatieve sprinklerinstallatie), de comfortverhoging (nieuwe isola-

tiepanelen op de muren) en het ingenieus wegwerken van waterleidingen (in de muurkasten). Zelfs de schoorsteenmantels hebben een nieuwe bestemming gekregen, zij verbergen de afzuiginstallatie.

Al met al is het een prachtig project, waarbij de Werenfriduspastorie opnieuw kan laten zien wat de kracht is van een monumentaal gebouw in ons prachtige kerkdorp Zieuwent.

Details in vergaderzaal

Uitzicht vanuit toekomstige gemeenschappelijke ruimte

INTENTIES

Meddo

Maandag 2 november, Allerzielen

Johan en Anneke Esselink-Schurink; Anton en Riky v.d. Geijn-Raben; Maria Kolde-
wey-Kondring; Luc Klein Tuente; Jan Klein
Tuente; Hendrikus Johannes Koldewey;
Liesbeth Ubbink-Hegeman; Bernard Ubbink;
Annie Zieverink-Alefs; Mimi en Bernard te
Molder-Eeftink; Johan Elsinghorst; Henny en
Truus Overkamp-Meekes; Overleden familie
Rötter; Hendrik en Rika Overkamp-Eisink;
Overleden ouders Tuinte-Zieverink; Antoon
Zieverink; Johan en Grada Poelhuis-Huurne-
man; Overleden ouders Halleriet-Wopereis;
Tony te Brake; Johannes Franciscus Maria
Tank; Overleden ouders te Brake-te Braake;
Overleden ouders te Brinke-Thuinte; Over-
leden ouders Tank-Bekker; Bram Overkamp;
Henk Koldewey; Jo Lantink-Koldewey; Gerard
Zieverink; Theo Schuurmans; Willy Buiël.

Zaterdag 14 november

Luc Klein Tuente; Johan Elsinghorst; Over-
leden familie Rötter; Johan en Grada Poel-
huis-Huurneman.

Zondag 29 november

Lector: Nelly Raben

Jaargetijde Grada en Jan Beuting; Luc en Jan
Klein Tuente; Johan Elsinghorst; Overleden
ouders Buiël-Hörneman; Hendrik en Rika
Overkamp-Eisink; Johan en Grada Poel-
huis-Huurneman.

Bredevoort

Zaterdag 7 november

Anne en Harrie Verwaaijen-Krüs; Lidy Gijs-
bers-Veldkamp; Adelheid te Loo-Orriëns; Elly
Wensink-Bennink; Jos van Koersveld; Inge
Rots; Henry Rave; Hanni de Vries-Tekaats;
Engelbert Ebberts; Bertus Oonk.

Zondag 29 november

Anne en Harrie Verwaaijen-Krüs; Lidy Gijs-
bers-Veldkamp; Adelheid te Loo-Orriëns; Elly
Wensink-Bennink; Jos van Koersveld; Inge
Rots; Henry Rave; Hanni de Vries-Tekaats;
Engelbert Ebberts.

Harreveld

Zondag 1 november Allerzienviering

Wij gedenken de overledenen van het afge-
lopen jaar: Riek Waenink-Heutinck overleden
op 3-4-2020; Herman Ariëns overleden op
5-7-2020.

Ook gedenken wij de overledenen van het
afgelopen jaar waarvan de afscheidsviering
buiten onze kerk heeft plaatsgevonden.

Aloys Domhof overleden op 3-11-2019;
Henriëtte Hulshof-Domhof op 4-11-2019;
Marie Wolters-Wolters op 22-1-2020;
Gert Rietberg op 28-2-2020; Marietje ten
Have-Waenink op 9-4-2020; Annie Kamp-
shof-Hulshof op 14-4-2020; J.T. Verhoe-
ven-Porskamp op 15-4-2020; Fons ten
Have op 1-7-2020;

Toon Tankink op 5-9-2020; Agnes Klein
Gebink-Sprekelder op 6-10-2020.

Verder bidden wij voor; Agnes Klein Geb-
ink-Sprekelder; Toon Tankink; Riek Wae-

nink-Heutinck; Familie De Both en Van
Raesfeld; Overleden ouders Van Bronk-
horst-Toebes; Marietje Krabben-Wiegers;
Aloys Hogenkamp; Bernard en Marie Wol-
ters-Krabben; Lucy Penterman; Teun Wie-
gers; Herman de Droog; Herman en Dien
Kolkman-Tankink; Jan Wissink; Overle-
den ouders Krabben-Waenink; Joop Krab-
ben; Joop Spieker; Overleden ouders Bus-
sink-Reinders en familieleden; Overleden
familie Stoltenborg-Krabbenborg; Overle-
den familie Knufing-Eekelder; Overleden
ouders Temming-Aversteeg; Henriëtte Huls-
hof-Domhof; Lambert Blauw; Harrie Bennink;
Herman ten Have.

Zondag 15 november

Jaargedachtenis: Lucy Penterman.

Verder bidden wij voor; Agnes Klein Geb-
ink-Sprekelder; Toon Tankink; Riek Wae-
nink-Heutinck; Frans de Both en echtgenote
en beide dochters; Overleden ouders Van
Bronkhorst-Toebes; Marietje Krabben-Wie-
gers; Aloys Hogenkamp; Teun Wiegers;
Joop Spieker; Lambert Blauw; Uit Dankbaar-
heid familie F. Krabben.

Zondag 29 november

Jaargedachtenis: Marie Doppen-Mensink.

Verder bidden wij voor; Agnes Klein Geb-
ink-Sprekelder; Toon Tankink; Riek Wae-
nink-Heutinck; Frans de Both en echtgenote
en beide dochters; Overleden ouders Van
Bronkhorst-Toebes; Marietje Krabben-Wie-
gers; Aloys Hogenkamp.

Schitterend wonen

BettingWonen
B R E D E V O O R T

www.bettingbredevoort.nl

Betting Wonen BV
Prins Mauritsstraat 13-15
7126 AC Bredevoort
Telefoon: (0543) 45 15 67
info@bettingbredevoort.nl

Openingstijden:
maandag: 13.30 - 17.30 uur
dinsdag-donderdag: 9.30 - 17.30 uur
vrijdag: 9.30 - 21.00 uur
zaterdag: 9.30 - 17.00 uur

Zondag van de oecumene, 7/8 nov

RvK tegen kernwapenwedloop

Op 6 en 9 augustus is het precies 75 jaar geleden dat Amerikaanse atoombomben de Japanse steden Hiroshima en Nagasaki bijna volledig vernietigden. Ze veroorzaakten groot menselijke leed en meer dan 210.000 mensen kwamen om. Tot de dag van vandaag hebben overlevenden en hun nabestaanden te maken met de langetermijneffecten van beide atoombomben. Het is belangrijk om stil te staan bij de verschrikkingen die kernwapens hebben aangericht. De Raad van Kerken in Nederland streeft naar (meer) eenheid tussen de deelnemende kerken. Daarnaast maakt zij zich sterk voor de gezamenlijke dienstverlening en de Raad van Kerken maakt zich ernstig zorgen over de nieuwe kernwapenwedloop die op gang gekomen is na het opzeggen van belangrijke wapenbeheersingsovereenkomsten. Het is dit jaar niet alleen 75 jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog beëindigd werd, maar ook 75 jaar geleden dat de eerste atoombomben op de steden Hiroshima en Nagasaki werden afgeworpen, die honderdduizenden burgers

een vreselijke dood injoegen.

Daarnaast is het 50 jaar geleden dat het internationale verdrag tegen de verdere verspreiding van kernwapens, het non-proliferatieverdrag (NPT), werd ondertekend. Daarin beloofden de ondertekenaars in artikel VI om door onderhandelingen te komen tot totale kernontwapening.

Onvoorwaardelijk 'nee' tegen kernwapens

Eind april van dit jaar stond er een zogeheten toetsingsconferentie van dat verdrag geagendeerd bij de Verenigde Naties in New York. Het lag in de bedoeling dat deze deels zou worden voorgezeten door de Nederlandse delegatie.

Met het oog hierop nam de Raad van Kerken zich voor om het eerder in de jaren tachtig uitgesproken onvoorwaardelijk 'nee' tegen kernwapens te herbevestigen en stelde een verklaring tegen de nieuwe kernwapenwedloop op.

De toetsingsconferentie van het NPT werd vanwege de corona-crisis uitgesteld tot volgend jaar. De Raad van Kerken hoopt dat de

Nederlandse delegatie tijdens die volgende jaar de uitgestelde conferentie zal bijwonen zich sterk zal maken voor het eindelijk naleven van artikel VI, zodat internationale onderhandelingen gestart kunnen worden om tot algehele kernontwapening te komen. Dit zou in lijn zijn met de regeringsverklaring dat 'de Nederlandse regering zich blijft inzetten voor een kernwapenvrije wereld'.

7 en 8 november is het de zondag voor de Oecumene. Uw bijdrage wordt gevraagd voor de Katholieke Vereniging voor Oecumene. U kunt uw bijdrage ook overmaken naar: IBAN NL73 INGB 0001 0876 28 t.n.v. Katholieke Vereniging voor Oecumene, Athanasius en Wilibrord, Den Bosch

Persoonlijk, betrokken en dichtbij

- Persoonlijk, betrokken en dichtbij
- Één vertrouwd aanspreekpunt
- Professionele begeleiding
- Tot 1.700 euro goedkoper

Uitvaartverzorging zonder winstoogmerk!

Weet u waarom de kwaliteit van GUV Uitvaartzorg ook nog eens veel goedkoper is?

GUV Uitvaartzorg is een non-profit organisatie. Zo kunnen wij de beste dienstverlening bieden tegen de allerlaagste tarieven. GUV heeft ook alle faciliteiten in eigen huis voor de verzorging van de complete uitvaart. U wordt daarbij ondersteund door één vertrouwde uitvaartbegeleider.

Wij helpen u altijd persoonlijk, betrokken en dichtbij. En gegarandeerd goedkoper!

Meer weten? Bel GUV, een vertrouwd idee!

T: 0800 - 08 09 | www.guv.nl

Filmavond 'Des Hommes et des Dieux'

De commissie Ontmoeting & Inspiratie van de St. Paulusparochie organiseert weer een filmavond, en wel op woensdag 18 november 2020. Wij hopen u dit keer welkom te heten in de katholieke Mattheuskerk, Grotestraat 88, in Eibergen. Om 19.15 uur staat de koffie/thee klaar. De entree is gratis, een vrije gift wordt zeer op prijs gesteld.

Uiteraard worden alle dan geldende maatregelen ter voorkoming van verspreiding van het corona-virus in acht genomen. Dat betekent o.a., dat u zich moet aanmelden bij Peter Müller E: pjamueller@gmail.com of T: 0544 463045; graag uiterlijk vrijdag 13 november. We houden ons aan het maximum aantal bezoekers van 30 personen.

De film begint om 19.30 uur en duurt tot 21.30 uur, daarna zullen we nog over de film napraten. De avond wordt om ongeveer 22.00 uur afgesloten.

De titel van de film luidt: Des Hommes et des Dieux. De film, geregisseerd door Xavier Beauvois, kende zijn wereldpremière in de officiële selectie van het prestigieuze Festival van Cannes 2010 en werd er bekroond met de Grote Prijs van Cannes 2010 en de Prijs van de Oecumenische jury. En naast de ruime publieke belangstelling voor deze ingetogen film kwam daar in februari 2011 nog de Prijs van Beste Europese Film 2010 bovenop, uitgereikt door Signis, de internationale katholieke organisatie voor radio, film en televisie. Afgevaardigden van 26 verschillende Europese landen

brachten hun stem uit. Ook ontving de film in Frankrijk de Prix de l'Education 2010, uitgereikt door het Ministerie van Onderwijs. Maar ook de filmpers- en kritiek, los van de ideologische voorkeuren, konden de film naar waarde schatten.

De plaats van het gebeuren is het klooster van Onze-Lieve-Vrouw van de Atlas in Tibhirine (Algerije) in de jaren negentig van vorige eeuw. Dit klooster van de Franse trappisten van de orde van de cisterciënzers van de strikte observantie (O.C.S.O.) wordt dan geleid door prior Christian de Chergé. Onder zijn leiding is er een hechte band gegroeid met de plaatselijke moslimbevolking. Dat komt mede door het werk van de monnik-

geneesheer Luc Dochier. Hij runt in het klooster het enige medische kabinet dat Tibhirine rijk is. Alles verloopt vreedzaam. Dat verandert tijdens de middernacht van Kerstmis 1993. Dan worden de monniken voor het eerste gevisceerd en bedreigd door moslimterroristen (GIA). Van dan af leven de kloosterlingen in spanning over de prangende vraag of ze moeten blijven of moeten vertrekken. Ze doorlopen elk afzonderlijk een proces maar beslissen in groep te blijven tot ze door dezelfde terroristen in de nacht van 27 maart 1996 worden ontvoerd. Ze worden als gijzelaars meegenomen maar worden de volgende maand vermoord teruggevonden.

Regels voor de vieringen

In deze tijd met het coronavirus moeten we ons aan een aantal regels houden om het virus onder controle te houden.

- Het heeft onze voorkeur dat u zich vooraf aanmeldt voor de viering.
- Wij vragen u om de aanwijzingen op te volgen die bij binnenkomst, vertrek en de communie worden gegeven.
- Bij het kruisteken wordt het lichaam niet aangeraakt.
- Gelovigen houden elkaars hand niet vast tijdens het bidden van het Onze Vader.
- Tijdelijk geven wij elkaar geen hand bij de vredeswens.
- Wij vragen u om bij het uitreiken van de de communie anderhalve meter afstand van elkaar te houden.
- U dient voor het ontvangen van de heilige hostie uw handen te

reinigen.

- Kinderen die nog niet ter communie gaan worden zonder aanraking gezegend op anderhalve meter afstand.
- Wilt u de heilige hostie niet met de hand aanraken, dan kan een eigen 'corporale' meegebracht worden op de hand en zo de heilige hostie naar de mond gebracht worden. Bij een corporale kunt u denken aan een kleine schone witte zakdoek.
- U kunt bijdragen aan de collecte via een collectebus op een tafel bij de uitgang, via een bankoverschrijving of via een gift-app.

Plaatsen reserveren voor viering

Hoe werkt het voor de weekvieringen

Bij een viering in de loop van de week kunt u zich voor het begin van de viering melden. Uw naam en telefoonnummer worden dan genoteerd.

Hoe werkt het voor de weekendvieringen

Voor het bijwonen van een viering in het weekend kunt u op de website van de parochie een plaats reserveren.

Voor parochianen die geen internet hebben of hulp nodig hebben bij het aanmelden, bestaat de mogelijkheid om de aanmelding telefonisch door te geven op T: 06-82 60 48 63. Dit telefoonnummer is maandag tot en met vrijdag van 9:00 tot 12:00 uur bereikbaar.

U kunt zich ook voor aanvang van de viering inschrijven bij de kerkdeur. Als er nog plaats is, kunt u de viering bijwonen. Ook als u zich bij de kerk aanmeldt, moet u uw naam en telefoonnummer opgeven voor het bron- en contactonderzoek.

Het heeft de voorkeur dat u zich voor de viering telefonisch of via de website aanmeldt om de doorstroom te bevorderen bij het begin van de viering.

Handleiding website

1. Ga naar de website van de parochie, www.sintludgernu.nl. Selecteer de menu optie 'Vieringen'.

2. U ziet nu de vieringen voor de komende twee weken. Bij de vieringen voor de komende zeven dagen staat een knop 'Reservering aanvragen'. Deze knop blijft zichtbaar tot zaterdagmiddag 12:00 uur.
3. Klik op de knop 'Reservering aanvragen'.

U ziet dan een scherm met de locatie, datum en tijd van de viering. Op dit scherm moet u uw naam, telefoonnummer en e-mailadres invullen.

Vervolgens kunt u aangeven met hoeveel personen u wilt komen. Ga akkoord met de voorwaarden door een vinkje te zetten de verklaring dat niemand corona heeft en dat u akkoord bent met het verwerken van uw gegevens.

Klik op 'Versturen' om de aanvraag te versturen.

4. Als u alles correct heeft ingevuld, dan ontvangt u een e-mail met een bevestiging van uw reserveringsaanvraag. In deze mail is een link opgenomen waarmee u uw aanvraag kan annuleren.

Let op: deze e-mail geeft u nog geen recht op een plaats, deze mail bevestigt dat wij uw aanvraag hebben ontvangen.

5. Op vrijdagavond krijgt u een e-mail waarin een staat of u mag komen of op de wachtlijst staat. Ook in deze mail is een link opgenomen waarmee u uw aanvraag kan annuleren.

Als u zich na vrijdagavond nog aanmeldt, ontvangt u op zaterdagmiddag een e-mail of u mag komen of op de wachtlijst staat.

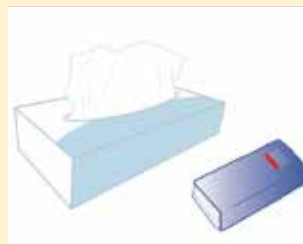
Corona nog niet voorbij

Voor jouw en onze veiligheid geven we elkaar even geen hand

Was je handen een paar keer per dag

Gebruik papieren zakdoekjes (éénmalig) bij niezen en hoesten

of nies en hoest in je elleboog